

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2453.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina za mesec Din 25.-
Za prejemstvo Din 40.-

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 66.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš-
je po tarifi

Govor predsednika vlade

Veliki politični govor, ki ga je imel ministrski predsednik g. dr. Srškić v četrtek zvečer pred načelnim glasovanjem o proračunu, je napravil na Narodno skupščino in vso javnost najgloblji vtis. Skupščina je kvitirala govor ne le z oduševljenim odobravanjem, temveč tudi z redko enodušnostjo pri glasovanju, kjer je mogla opozicija zbrati za svoje odklanjajoče stališče komaj 21 glasov proti 246 glasovom, ki so bili oddani za proračun. Predsednik vlade je v svojih izjavah jasno očrtal stališče vlade in celokupnega današnjega režima do glavnih aktualnih vprašanj naše notranje politike. Čas je že bil, da se je z mero-
dajnega mesta izrekla jasna beseda in se tako v kralji zadušili poskusi zanašati med ljudi pogrešno mišljenje in netočno pojmovanje o ciljih notranje državne poli-
tike.

Odkrito besedo je g. Srškić izgovoril pred vsem o raznih tako zvanih punktacijah. Velik del teh političnih načrtov, ki se šopirijo po raznih letakih, je šef vlade upravičeno z eno samo kretinjo odložil tja, kamor spadajo: v koš smešnosti in v kabinet nezrelih abnormalitet, ki zaslužijo le pomilovanje. Proti punktacijam resnejšega značaja pa je postavil neomajno odločnost vlade, ki brez popuščanja in brez oklevanja vztraja pri politiki državnega in narodnega edinstva ter vsakomur jasno izjavlja, da s te poti ne bo nikdar krenila. Ministrski pred-
sednik je pri tem tudi podčrtal, da imajo vsi tisti, ki zahtevajo rešitev naših notranjih političnih problemov na način, ki bi mogel ogrožati veliko delo zedinjenja ter pokopati temelje narodnega edinstva, računati s tem, da bodo brez obzira klicani na odgovor.

Dr. Srškić je porabil to priliko tudi to, da je pokazal, kako so razne punktacije v vrstah tako zvane protireziške opozicije povzročile pravcar debakel. Drug beži od drugega in pozivi na neko medsebojno solidarnost opozicijskih skupin nikomur ne morejo prikriti fakta, da je opoziciji padla baš s punktacijsko politiko iz rok zadnja možnost kakšnega pozitivnega sodelovanja ter je ostala le prazna negacija, ki seveda ne daje niti najmanjše kvalifikacije za prevzem državnih poslov. Tudi fraze o demokraciji in svobododoljublju, ki jo opozicija tako rada nosi v ustih, je g. Srškić postavil na pravo mesto in je prikazal avgure v njihovi pravi luči, ko je opozoril, kako malo so se oni sami držali demokratičnih in svobododoljubljskih načel, ko so imeli oblast v rokah. Nam je treba le pomisliti na čase klerikalnega terorja v naši ožji domovini.

Se v eni smeri je predsednik vlade razčistil ozračje. Tu pa tam se pri depodiranih političnih se pojavljajo apetiti po starih partijskih metodah in praktikah. Naši punktisti bi z največjim navdušenjem pojedli svoje pismarije za en sam nov blejski pakt, pa čeprav v poslabšani izdaji, in celo za ceno, da bi smeli biti še ponižnejši sluge kakor v časih Velje Vukičevića. Dobro je bilo, da je predsednik dal vsem in vsakomur na znanje, da je politika paktov in aranžmanov za lepo razdelitev političnih interesov in eksploatacijskih sfer za vedno pokopana. S takimi sugestijami so se nedavno krojili po Beogradu neki emisariji naših domačih blamiranih Evropevcov, ki so prodajali punktacije za ministrske fotelje.

Dobro in jasno je predsednik vlade tudi očrtal jedro jugoslovenske politike. Bistveno je, da jugoslovensko znači enoten narod v smislu duhovne in nacionalne solidarnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev ter polne njihove krajevne enakopravnosti. Njegova jasna izjava, da onemogočajo vsako demagogijo, ki bi iz strankarsko političnih razlogov rada jugoslovensko predstavila tako, kakor da je v nasprotju z zdravim slovenskim, hrvatskim ali srbskim čustvom, aji pa celo negacija Slovenstva, Hrvatstva ali Srbstva.

V skladu s pravilnim pojmovanjem jugoslovenske politike je predsednik vlade sporočil Narodni skupščini, da se predlog zakona o dekoncentraciji in decentralizaciji že nahaja v razpravi pred ministrskim svetom in da bo čim prej predložen parlamentu v reševanje. Duh tega zakona je g. dr. Srškić obeležil z besedami, da je strogi centralizem ravno taka nesreča za naš narod kakor federacija. Začrtal je meje decentralizacije, ki naj javno upravo čim bolj približa narodu, ne da bi ga razedinila, temveč tako, da bo jaciša edinstvo države in ga čuvala pred vsemi separatističnimi težnjami.

Z velikim zadoščenjem bo vsa nacionalna javnost sprejela odločno izjavo predsednika vlade o škofovskem pastirskem pismu. Z največjo delikatnostjo, a tudi za vsakega razumljivo jasnostjo je g. Srškić odbil napade na naše Sokolstvo ter opozoril na težko nacionalno pogoško, storjeno s to poslanico. Vzel je v obrambo škofo, ki so se naknadno prestrašili škodljivih posledic poslanice, za-

RAZOROŽITVENI PREDLOG BREZ MIROVNEGA JAMSTVA

Niti Francija niti Nemčija nista zadovoljna z najnovjšim Macdonaldovim razorožitvenim predlogom — Macdonald snoči odpotoval v Rim, kjer ostane do ponedeljka

Zeneva, 17. marca, d. V. V. debati, ki je sledila večeršnjemu Macdonaldovemu govoru v glavnem odboru razorožitvene konferen-
ce, je prvi govoril francoski ministrski predsednik Daladier, ki se je omejil kakor delegati Amerike, Nemčije in Italije samo na izjavo, da pozdravlja Macdonaldov novi načrt. Ob koncu je izrekel žeto, da bi potovanje Macdonalda in Simona v Rim rodilo čim popolnejši uspeh. Ameriški delegat Gibson je poudarjal, da predstavlja Macdonaldov načrt mejnik v razorožitvenih pogajanjih, in se je v splošnem o njem izrekel zelo pohvalno. Nemški poslanik Nadoln je naglašal, da stremi Macdonaldov načrt po resnični razorožitvi ter je izrazil upanje, da bo njegovo stremljenje tudi prod-
rilo. Nemčija pripisuje največjo važnost pozitivnemu uspehu razorožitvene konfe-
rence, na kateri se je vedno postavljala na stran drugih držav kot element miru, kar misli delati tudi v bodoče. Glede podrobnosti si je pridržal pravico do nadaljnje sode, poudarjal pa je, da bi znatno olajšala razorožitev tudi rešitev vprašanja enakopravnosti.

Glavni odbor je nato sklenil, da se prične splošna debata o Macdonaldovem načrtu prihodnji četrtek.

Načrt razorožitvene konvencije

ki je bil po govoru Macdonalda razdeljen med člane glavnega odbora, obstoja iz petih delov, ki se tičejo: 1. varnosti, 2. razorožitve, 3. izmenjave informacij, 4. kemične vojne in 5. raznih določb, med njimi predvsem vzpostavitve stalne razorožitvene komisije. Poglavlje o varnosti predstavlja izvršne določbe k Kelloggovemu paktu, ki naj bi se prilagodilo Društvu narodov. Vsi podpisniki Kelloggovega pakta naj bi tvorili nekakšno novo Društvo narodov, ki bi sklicalo na predlog petih vlad, med katerimi bi bila tudi ona velesila, posebno konferenco za rešitev vseh nadaljnjih vprašanj. V drugem delu je prevzeto iz francoskega načrta načelo milenične vojske za kontinentalno Evropo, pri čemer pa bi smela trajati službena doba v gotovih primerih do 12 mesecev. Pri tem se vzdržuje načelo, da se sme izvežbati tem manj vojakov, čim daljša je službena doba.

Načrt temelji na predpostavki, da se bo šele po ureditvi evropskih kontinentalnih razmer določile številke za druge armade. Samo kot pobuda priložena tabela določa n. pr. za Nemčijo efektivno stanje 200.000 vojakov, za Belgijo 70.000 (s kolonialnimi četami 75.000), za Španijo 120.000 (170.000), za Francijo 200.000 (400.000), za Italijo 200.000 (250.000), za Nizozemsko 25.000 (75.000), za Poljsko 200.000, za Češkoslovaško 100.000 za Južnoslavijo 100.000, za Rumunijo 150.000, za Bolgarijo 60.000, za Grčijo 60.000, za Rusijo pa 500.000 vojakov.

Nadalje določa načrt zmanjšanje kalibra premakljivih topov na 105 cm, dolžin naj bi bila največja teža tankov 16 ton. Razen tega obstoje določbe o uničenju prepovedanega vojnega materiala.

Pomorska oborožitev

naj bi ostala do l. 1935 neizpremenjena s tendenco, da se pritegneta tudi Francija in Italija k londonski pogodbi. Nato bo sklicana nova konferenca za pomorsko razorožitev vseh držav, ki naj bi uredila to vprašanje na zadovoljiv način. Nemčija se sicer oprosti klavzul versailleske pogodbe, zaradi stabilizacije pa ostane njena mornarica do l. 1936 v sedanjem stanju. Nemčija mora pristati na primirje v grajenju lizinskih ladij ter omejitvi tudi ostale nove gradnje.

Bombardiranje iz zraka

se popolnoma prepoveduje razen iz policijskih virov za gotove oddaljene pokrajine. Število letal naj bi se zmanjšalo pri velesilah na 500, pri drugih pa na 250. V tabeli za letalstvo Nemčija ni navedena. Letala bi ne smela tehtati več kakor po 3 tone. Zrakoplovi naj bi se popolnoma odpravili. Vojna s trupelnimi plini, zažigalnimi bombami in epidemičnimi bakterijami se na podlagi na konferenci že sprejetih določb prepoveduje.

Konvencija naj bi veljala pet let z določbo, da se mora pravočasno pred njenim potekom uestati nova konferenca za zaključitev nove konvencije. Konvencija naj bi skupno z bodočimi konvencijami nadomestila vojaške klavzule versailleske mirovne pogodbe.

to pa je s prstom pokazal na one, ki so zavestno hoteli povzročiti žalosten efekt, ki ga je imela ta poslanica. To priliko je g. predsednik vlade porabil tudi za to, da je podčrtal polno spoštovanje države do vere in cerkve in poudaril, da kraljevska vlada ne bo dopustila nobene akcije, ki bi med narodom izzvala verska nasprotstva ali druge zapletljiveje v pravcu kakega kulturnega boja.

Ko je g. Srškić ob zaključku svojega govora apeliral na Narodno skupščino, naj s svojim glasovanjem za proračun da duška svojemu prepričanju, da vodi današnja politika h konsolidaciji naroda in države, in da naj manifestira s tem enodušnost ogromne večine naroda za veliko idejo nove jugoslovenske politike, se je parlament z burnim odobravanjem in skoro soglasnim glasovanjem odzval njegovim besedam.

Vtis v Ženevi

Zeneva, 17. marca. AA. Macdonaldov načrt je bil dav predmet vseh razgovorov na hodnikih poslopja, kjer zaseda razorožitvena konferenca. Vodičji delegaciji so vse dopoldne podrobno proučevali Macdonaldov načrt. Večina izmed njih namerava za nekaj dni odpotovati v svoje prestonice, da bi se posvetovali s svojimi vladi.

V krogih nemške delegacije sprejemajo z zadovoljstvom samo odstavek Macdonaldovega govora, ki pravi, da njegov načrt ni neizpremenljiv. Nemška delegacija izjavlja, da boče predložiti mnogo bistvenih amandmanov k temu načrtu.

Italijanski krogi vztrajajo očividno glede na Macdonaldov poset v smotreni rezervi. Takšno je v splošnem tudi stališče večine delegacij, kar je za sedaj povsem razumljivo.

Predložitev angleškega načrta je imela dopoldne že prvo posledico. Čeprav je Henderson večkrat skušal doseči, da bi odbor za razorožitev v zraku nadaljeval svoje delo, je ta odbor zasedanje odgodil, češ, da mora proučiti klavzule o razorožitvi v zraku, ki jih omenja Macdonaldov načrt.

Macdonalda so vprašali, kdo je tista osebnost, o kateri je govoril večerj popoldne, ko je dejal: Eden izmed mojih prijateljev, mož, ki ga zelo visoko cenim, je on dan izrekel zelo resne besede: »Ali se bo Nemčija dala pravica in svoboda, ali pa ji bo grozila popolna propast.« Macdonald je povedal, da je bila ta osebnost nemški zunanji minister Neurath.

Ena izmed glavnih točk, o katerih danes posebno dosti govore v zvezi z večeršnjim Macdonaldovim govorom, je odstavek o reviziji mirovnih pogodb. Macdonald je v svojem govoru dvakrat namignil na revizijo. Prvič je dejal: »Da, revizija, toda ne na konicah bajonetov, temveč z močjo argumentov za zeleno mizo.«

Drugič je Macdonald omenil revizijo, ko je rekel: »Če hočete res pisati novo poglavje evropske zgodovine po svetovni vojni, morate upoštevati prirodni razvoj sam in računati s potrebnimi prehodnimi dobami.« Po splošni sodbji je imel Macdonald v mislih samo revizijo vojaških klavzul v mirovnih pogodbah. Nekateri to mesto tudi drugače razlagajo in napovedujejo, da se bo Macdonald pri razgovorih, ki jih bo imel v Rimu, jasneje opredelil.

Francoski komentarji

Pariz, 17. marca. AA. Francoski listi priznavajo v splošnem plemenite nagibe angleškega načrta, toda v glavnem ga ne odobravajo, češ, da ne upošteva dovolj francoskih interesov. Vsi pa priznavajo Macdonalda, da je potegnil razorožitveno konferenco iz zagate, v katero je zašla.

Pertinax piše v »Echo de Paris«, da izpreminja Macdonaldov razorožitveni načrt razmerje sil v Evropi in da pripravila izpremembo evropskega političnega zemljevida. Iz Macdonaldovega načrta se vidi, da je glavni smoter britanskega predloga enostranske razorožitve Francije. Kar se tiče Macdonaldovega govora samega, ne vsobuje ničesar drugega kakor brezpomembne fraze Italijani so bili edini, ki so po njegovem govoru odkrito izražali svoje zadovoljstvo nad angleškim načrtom, ki razvija v glavnih potezih italijansko politiko.

Saint-Brice naglašja v »Journalu«, da zbujja v angleškem načrtu posebno pozornost poslednji odstavek, ki pravi, da bo nova razorožitvena konvencija nadomestila vojaška določila versailleske mirovne pogodbe, in ki svečano potrjuje Macdonaldovo deklaracijo od 11. decembra 1932 o enakopravnosti v oboroževanju. V angleškem načrtu, zaključuje Saint-Brice, je dosti ugodnih elementov, da bi se lahko odbržal, kot temelj za nadaljnjo razpravo, obenem pa vsebuje tudi več določil, ki jih je treba izpremeniti.

»Ere Nouvelles« pravi med drugim, da zahteva angleški načrt preveč od Francije, ki ji ne daje dovolj jamstev. Zrtve, ki se od nas zahtevajo, niso kompenzirane z nobenimi jamstvi. Sicer je pa Macdonaldov načrt gola improvizacija, ki morda ustreza sedanjim političnim potrebam, ne predstavlja pa ničesar popolnega in ničesar končnega. Zato moramo biti pesimisti glede jutrišnjega setanka Macdonalda in Mussolinija.

»Volonte« posebno podčrtuje v Macdonaldovem načrtu odstavek, ki govori o reviziji mirovnih pogodb ne na konicah bajonetov nego z argumenti za zeleno mizo.

Hladen sprejem v Nemčiji

Berlin, 17. marca. AA. Nemški listi so Macdonaldov načrt sprejeli dokaj hladno. Zdi se jim preveč »teoretičen« in premalo praktičen.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da boče načrt predvsem odpravi nemško vojsko v sedanjih obliki. — »Völkische Zeitung« trdi, da gre Macdonaldu z njegovim načrtom samo za pridobitev časa. — »Börsen Zeitung« ne vidi v Macdonaldovem načrtu niti sledu o nemški enakopravnosti.

Desničarski listi Macdonaldov načrt odklanjajo, češ, da je nesprejemljiv. »Völkischer Beobachter«, glasilo narodnih socialistov, pravi, da načrt sicer lahko služi za temelj nadaljnjim razgovorom, trdi pa, da

bi se letala za obstrlejevanje uničila šele v štirih letih, in tedaj bi bila Nemčija prav tako razorožena, kakor je danes.

Blagohotna nevtralnost Italije

Rim, 17. marca. AA. Italijansko stališče glede na Macdonaldov načrt se da označiti z dvema besedama: blagohotna nevtralnost. Italija si neče pokvariti možnosti, ki se ji utegnejo nuditi pri skorajšnjih konferencah med Macdonaldom in Mussolinijem Italijanom se zdi zlasti smoteno, da za sedaj moče o razorožitvi v ožjem pomenu besede. Tudi na reviziji mirovnih pogodb ta trenutek ne vztrajajo, vendar pa je gotovo, da si bo Italija po razgovorih med Mussolinijem in madžarskim zunanjim ministrom Kanyo, ki bodo končani pred prihodom Macdonalda v Rim, tudi v tej točki na jasnejšem. V ostalem se zdi, da je obisk Kanye dokaj nepričakovan. Italija se torej pripravlja na to, da spravi v sklad politiko prijateljstva z Madžarsko in politiko petih velesil, o kateri bo Mussolini razpravljaj z Macdonaldom.

Odhod Macdonalda v Rim

London, 17. marca. AA. Reuter poroča: Ramsay Macdonald in sir John Simon odpotujeta noooj v Rim, kjer bosta imela več razgovorov s predsednikom italijanske vlade Mussolinijem. Macdonalda spremlja njegova hčerka. V Rimu ostaneta do ponedeljka, ko bosta odpotovala v Pariz, da se vnovič sestaneja z Daladierjem. Po dosedanjih ukrepih se bosta Macdonald in Simon vrnila v Anglijo v torek. Zunanji minister Simon bo nato odpotoval v Ženevo, da se udeležijo razprave na razorožitveni konferenci o večerj predloženem načrtu konvencije. V Ženevi bo Simon ostal do konca te razprave.

Macdonaldovo in Simonovo potovanje v Rim je bilo sprejeto z zadovoljstvom ne samo v angleških in italijanskih krogih, temveč pri vseh delegacijah v Ženevi. Ta akcija je popolnoma v skladu z odločno voljo predsednika angleške vlade, da izboljša položaj v Evropi in dovede razorožitveno konferenco do pozitivnega zaključka.

Angleški načrt razorožitvene konvencije so danes posamezne delegacije v Ženevi temeljito proučevale. Macdonald je večerj izčrpano poudaril, da se zaveda nevhvalečnosti svoje naloge. Angleška vlada je mnenja, da ni mogoče napredek, dokler konferenca ne pristopi k razpravi enotnega načrta. Treba je urediti stališče lastne države in razmerje do sosedov. Angleška delegacija se zaveda, da se je s tem načrtom izpostavlja kritiki z vseh strani, kar pa tvega, da prepreči hude nevarnosti, ki bi nastale iz poloma konference.

Pred sestankom Reichstaga

Pogajanja Hitlerja s centromom za izpremembo ustave — Ukrepi proti socialističnim novinarjem

Berlin, 17. marca g. Državni kancelar Hitler bo še danes odpotoval v München, kjer naj bi se v kratkem zaključila pogajanja za novo sestavo bavarske vlade. V prihodnjem tednu namerava državni kancelar sprejeti voditelje centroma in bavarske ljudske stranke v Berlinu, iz česar sklepajo, da se bo dalo olajšati sprejetje pooblastitvenega zakona, ki ga hoče vlada predložiti in bo med drugim vseboval tudi pooblastilo za izpremembo državne ustave. Centrum je sicer načelno pristal na stvarno sodelovanje pri tem osnutku, vendar pa še ni poučen o njegovi dalekosežnosti. Glede predsedništva državnega zbora je očividno že vse urejeno. Prvega podpredsednika naj bi dobil centrum, drugega nemško-nacionalna frakcija, dočim bi bila predsednik in tretji podpredsednik narodna socialisti.

Hitler se je snoči prvič udeležil sprejema, ki so ga priredili člani diplomatskega zbora. Bil je gost italijanskega poslanca Ceruttija. Sprejema se je udeležila velika množica gostov, med njimi mnogo narodnih socialistov.

Predsednik pruskega deželnega zbora Kerri je odredil, da zastopniki socialno-demokratskih in komunističnih listov iz časopisnih podjetij prihodnjemu zasedanju pruskega deželnega zbora ne bodo smeli prisostvovati niti na novinarski tribuni. S tem se je pruski deželni zbor priključil ukrepu, ki ga je za državni zbor že izdal državnozbornski predsednik Göring. V parlamentarnih krogih zatrjujejo, da pri volitvah za nova parlamentarna predsedništva zastopniki marksističnih strank ne bodo smeli prevzeti nobenih funkcij.

Preganjanje marksistov

Berlin, 17. marca. s. Državni komisar za Saško je odredil, da se morajo vse osebe, ki pripadajo komunistični ali socialno-demokratski delavski stranki, ali pa podpirajo cilje teh strank, a takojšnje veljavnostjo iz varnostnih razlogov odtegniti od izvrševanja častnih funkcij v občinskih, okrožnih, deželnih in državnih upravah, kakor tudi v drugih javnih upravah.

Rim, 17. marca. g. Jutrišnji sestanek angleških in italijanskih državnikov v Rimu je sedaj glavni predmet razgovorov političnih krogov in razprav fašističnega tiska. Oficijozni »Popolo di Italia« pozdravlja, ker je francoski ministrski predsednik Daladier v Ženevi pred Macdonaldovim odhodom v Rim temeljito izmenjal misli z njim. Zato se lahko sklepa, da se srečanje v Rimu ne bo nanašalo samo na razorožitveni problem. Macdonaldova pobuda stremi tudi po splošnem razčiščenju evropskega političnega položaja in njegov razgovor s francoskim ministrskim predsednikom bo dal Macdonaldu v Rimu dalekosežnejše možnosti za proučevanje in presojo. Posredno pravi »Popolo d'Italia« dalje, se torej tudi šef francoske vlade udeležuje rimskih razgovorov, ki se bodo nanašali tudi na vprašanja, ki posebno zanimajo Francijo, predvsem glede njenih odnošajev do Nemčije in Italije, kakor tudi glede njene stališča nasproti splošnim evropskim problemom. Daladiejevo stališče očituje prenenčanje, da bo mogla samo razprava, omejena na odgovorne državniške stvari, veseliti naštne uspešne pogoje, da se začne na kontinentu delo za pravi mir. Prav tako kakor ostali fašistični listi naglašja tudi »Popolo di Italia«, da sta Italija in Anglija jamstvo za varnost. Lokarna pogodba je čimhitel evropskega miru in priznava obenem, da francosko-nemški odnošaji ne bodo razčiščeni, ne da bi se pri tem upoštevalo mnenje obeh signatarnih držav. Francija mora v lastnem interesu sodelovati z Anglijo, Italijo in Nemčijo.

Zeneva, 17. marca. g. Vsa pozornost ženevskih krogov je posvečena Macdonaldovemu potovanju v Rim. kombinacije v zvezi s tem potovanjem pa je treba sprejemati zelo previdno. Vedeti je treba, da ne gre za ustanovitev novega političnega koncena v Evropi, niti za pričetek nove dobe, kakor to napovedujejo italijanski listi. Izključeno je namreč, da bi moglo biti samo enodnevno bivanje angleških državnikov pri Mussoliniju posvečeno takšnemu načrtu. Macdonaldovo pot v Rim je treba več ali manj smatrati za poizkus utrditve miru, ki bo v tej smeri najbrže prinesel pozitivne uspehe. V prvi vrsti gre za to, da bi ustni razgovor med Macdonaldom in Mussolinijem ugodno vplival na odnošaje Italije nasproti Jugoslaviji in Franciji. To je prvi namen potovanja, kajti samo v mirni atmosferi in splošnem pomirjenju bi se lahko upalo, da bo angleški razorožitveni načrt sprejet v sedanjih ali pa vsaj izpremenjeni obliki. Macdonald bo skušal v Rimu tudi doseči, da bi Italija ne zastavila svojih sil za morebitno ustanovitev bloka Nemčije, Italije in Madžarske.

Sestanki državnikov

Zeneva, 17. marca. AA. Jugoslovenski zunanji minister Bogoljub Jevtić je imel danes celotno vrsto važnih političnih sestankov. Dopoldne se je sestal s predsednikom francoske vlade Daladierjem in angleškim zunanjim ministrom Simonom, nato pa s poljskim zunanjim ministrom Beckom. Opoldne je bil na kosilu pri predsedniku razorožitvene konference Hendersonu, ki so se ga udeležili tudi Macdonald, Daladier, Simon, Paul Boncour, dr. Beneš, Beck in drugi.

Policijska akcija zoper komunistično stranko je zopet spravila na dan veliko komunistično skladišče razstreliva. V blaznu so sredi velikih gozdov našli v starem torvi, čigar vhod so komunisti zakrili s prenosom živca studenca, okoli 600 kg razstreliva.

Policija je hotela davi ob 5. izvršiti hišno preiskavo pri socialističnem poslancu v badenskem deželnem zboru Nussbaumu. Poslanec se je preiskavi uprl, ubil enega stražnika, drugega je pa ranil. Policija ga je aretirala.

Poslovanje časopisne agencije socialno-demokratske stranke je bilo za 14 dni ustavljeno.

Državni komisar v Mecklenburg-Schwerinu je preprečeval socialistična društva »Reichsbanner« in »Eisernen front«, odredil zapleno njih imetja in prepovedal nošenje društvenih znakov.

Iz Karlsruhe poročajo, da je državni komisar za Badensko preprečeval komunistične in socialistične znake in znake vseh 16. strik zvez in društev, ki pripadajo lema strankama.

Proti Hitlerjevskemu demon- stracije v inozemstvu

Pariz, 17. marca. AA. Iz Madrida poročajo, da je snoči ponovno prišlo do proti-Hitlerjevskih demonstracij. Demonstranti so hodili v večjih in v manjših skupinah po medriških ulicah in čakali, nudi, ki so se vsipali iz gledališč in kinov, ter vzklikali proti fašistični Italiji in Hitlerjevski Nemčiji. Ker so v nekem kinu predvajali film o Hitlerjevskem pokretu v Nemčiji, je večina gledalcev burno protestirala in ogorčena zapustila predstavo. Policija je več oseb aretirala.

Iz Basla poročajo, da je prišlo na postajo do brutalnih izgovorov in da je moralo 300 stražnikov naskočiti demonstrantom, ki so vzklikali proti Hitlerju in njegovemu režimu. Policija je aretirala okoli 200 oseb, po večini komunistov. Red so vzpostavili šele po polnoči. Policija je začasno zasedla Narodni dom v Baslu.

PODROBNA PRORAČUNSKA DEBATA

Prosvetni minister o razmerah na univerzah — Preprečeni naklepi inozemskih nasprotnikov — Velike ovacije naši vojski

Beograd, 17. marca. p. Na sinočni nočni seji, ki je trajala davi do 2. zjutraj, se je pričela podrobna razprava o proračunih posameznih resorov. Obširna in živahna je bila razprava o proračunu prosvetnega ministrstva, katerega šef minister dr. Stanković je podal pregleden ekspozé o stanju našega šolstva. Pozornost je vzbudil ekspozé notranjega ministra g. Žike Lazića o protidržavnih akcijah, ki se vodijo iz inozemstva, ki pa so se dosedaj vse razbile na čuječnosti naših varnostnih organov in na samoohranbi obsega prebivalstva. Proračun ministrstva za vojsko in mornarico je bil brez debate sprejet sorazno ob burnih ovacijah čuvarem naše domovine.

Skupščina je imela tudi danes tri seje: dopoldne, popoldne in zvečer. Razprava se, da bo proračunska razprava končana že v ponedeljek.

Vrhovna državna uprava

Sinoči je bil najprej v razpravi proračun vrhovne državne uprave. Po govoru poročevalca večine je v debati prevzel besedo nar. posl. g. Anton Cerar, katerega govor bomo še objavili. Nar. poslanec Branko Barać je poudarjal predvsem potrebo učinkovite pomoči kmečkemu prebivalstvu. V imenu Narodnega kluba je poslanec Djuro Leusić podal izjavo, da bo klub dosledno svoji deklaraciji v cilju, da tudi pri tej priliki afirmira svoje stališče glede monarhije, glasoval za proračun vrhovne državne uprave z izjemo postavk za ministrski svet. Nar. posl. Nikola Kešeljević je kritiziral poslovanje Centralnega presbitorja, poslanec Rista Djokić pa je zahteval razne izpremembe pri glavni kontroli. Pri končnem glasovanju je bil proračun vrhovne državne uprave z ogromno večino sprejet.

Pravosodno ministrstvo

Nato se je pričela razprava o proračunu ministrstva pravde. Razpravo je otvoril s krajšim ekspozéjem

minister pravde Boža Maksimović

V svojem govoru je predvsem obžaloval, da je bil proračun njegovega resora zelo

reduciran, kar bo povzročilo težave v pravosodju. V njegovem resoru je zelo težko doseči prihranke brez škode za samo stvar, ker je večina izdatkov osebnega značaja in so utemeljeni na posebnih tozadevnih zakonih. Žal še danes nimamo docela izenačene sodne zakonodaje in se posledice tega čutijo na vseh straneh. V interesu resničnega narodnega in državnega edinstva pa je nujno potrebno, da se vsa sodna zakonodaja čimprej izenači. V ministertvu se je izvršilo vse potrebno za izenačenje zakonodaje na vseh straneh, da se skladi posebna anketa strokovnjakov, da to gradivo pred končno redakcijo še enkrat pregleda. Ker pa so bili tozadevni krediti izdati, to žal v doglednem času ne bo mogoče. Kljub temu pa je unifikacija na dobri poti. Formalni zakoni so vsi sestavljeni in deloma tudi že uveljavljeni. Narodno predstavnstvo bo vnelo skoro priliko o tem razpravljati. Kar se tiče verske uprave, je minister v svojem ekspozéju naglasil, da so ostali krediti za verske ustanove neizpremenjeni, za rimsko katoliško cerkev pa so bili celo še povečani. Končno je prošil Narodno skupščino, naj posveča njegovemu resoru potrebno pozornost in odobri predložen proračun.

V debati

je prvi govoril narodni poslanec Dušan Ivančević, ki je v svojem govoru naglasil, da pravoslavna cerkev ni še nikdar provocirala političnih vprašanj, kakor je to storila rimsko katoliška, ki zlasti v zadnjem času razpihuje versko mržnjo med narodom. Nobeni cerkvi v Jugoslaviji ni potrebna nikakva borba, ker tega nihče ne želi, najmanj pa kmečko prebivalstvo.

O sodnih razmerah v Črni gori in v vardarski banovini sta govorila narodna poslancina Vojko Kurtović in Dragiša Kostić, ki sta se zavzemala za to, naj bi se tudi na tem področju čimprej izvršila organizacija sreskih in okrožnih sodišč. Narodni poslanec Nikola Kešeljević se je obširno bavil s škofjsko poslanico in zahteval, da se brišejo iz proračuna vsi krediti, določeni za jugoslovenski episkopat. O potrebah muslimanske cerkve je govoril narodni poslanec Hasan Toromanović. Z delovanjem rezultatov se je bavil zadnji govornik g. Rista Djokić, ki je zahteval od vlade, da posveča temu vprašanju največjo pozornost. Pri končnem glasovanju je bil nato proračun ministrstva pravde z veliko večino sprejet. Brez debate je Narodna skupščina odobrila še naslednjo postavko proračuna: državnih dolgov in proračun za pokojnine in invalidnine, nakar je bila seja ob 2. zjutraj zaključena.

šolstva v tem, da je zelo neenako in često neugodno razmeščeno. Ene pokrajine imajo celo vrsto srednjih šol, druge so popolnoma brez njih. To se opazja zlasti pri učiteljskih. Srednje šole izkazuje ogromno hiperprodukcijo. Samo učiteljska dajejo letno na tisoče kandidatov, za katere ni potrebnih mest. Kot klasičen primer je navedel minister dr. Stanković, kjer je bilo letos na razpolago samo 135 učiteljskih mest, a učiteljska so dala 600 kandidatov. 455 jih je naravno ostalo brez mesta. Učiteljska so okupirale predvsem ženske moči, tako da je hiperprodukcija še bolj občutna. Po drugi strani pa je naravno, da je vzgoja, ki jo vodi ženska, bolj mehko. Našemu narodu pa bo še dolgo potrebno čim več močastosti.

Potreba šolske reforme

Velik del svojega ekspozéja je minister Stanković posvetil kompliciranemu in težavnemu vprašanju naših univerz. Njegova izjava je zbornica poslušala z največjo pažljivostjo in jih srenjal s ponovnim odobravanjem. Da kaže, kako važno je vseučiliško vprašanje je g. minister takoj v začetku opozoril, da je bilo leta 1921 na naših univerzah skupno 7000 dijakov, danes pa se je to število več kot podvojilo. Prišli so tisti, ki so nad 100.000 srednješolcev, da se jasno vidi, kako velika hiperprodukcija inteligenčne naraščaja nam grozi v dogledni dobi. Zato so neobhodno potrebne reforme tako v interesu naraščaja samega, kakor v interesu našega šolstva in države.

Na eni strani se morajo srednje šole preurediti tako, da ne bodo samo priprava za univerzitetni studij, marveč da bodo absolutno usposobile za življenjske poklice tudi izven uradniškega kadra. Na drugi strani pa je potrebna reforma univerz, tako da bodo kar najbolj odgovarjale našim potrebam. Ogromni priliv dijakov iz srednjih šol na univerzo se mora znižati. To se mora na eni strani doseči z reorganizacijo srednjih šol, in nemali meri pa tudi z reorganizacijo meščanskih šol. Meščanske šole bodo urejene tako, da bodo dostopne najširšim slojem. Ukinito se bodo vse šolnine na meščanskih šolah in šole razmestile tako, da bodo imele čim boljše zveze s svojo okolico. S tem se bo preprečil prevelik naval na srednje šole in na univerzo. Na srednjih šolah pa se mora na drugi strani nekaj ukreniti, da se prepreči prehod slabo kvalificiranih učencev na univerze.

Naše univerze

Žal niso dobile potrebnih direktiv za svoje življenje in svoje delo. Zaradi tega se kažejo v zadnjem času mnogi nedostatki. Mladina dostikrat ne more priti do kruha in se zaradi tega razburja.

Ob tej priliki naj se dotaknem zadnjih dogodkov na univerzah. Celotni profesor mi je delal očitke zaradi teh dogodkov. Mnogo mi je na tem, da se stvar razširi, zato govorim popolnoma iskreno. Zadnji neredi, ki so se pripetili, so bili v glavnem zaradi šolnine. Prišli so se v Zagrebu. Tam je univerzitetna mladina, kar ugotovljamo z največjim zadovoljstvom, odklonila akcijo »upornikov«. Toda oni del, ki se buja, trdi, da država plačaja s tem, da pobira visoko šolnino. Težje gospodi ni nihče polajnil, da se šolnina pobira po vsem svetu. Iz Zagreba je akcija skušala razširiti na Ljubljano in z velikim naporom so tudi v Beogradu našli peščico takih ljudi. Mladina je vrgla te parole, četudi ve, da ni univerze, ki ne bi pobirala šolnine. Siromašni di-

jaki so po svojem imovinskem stanju šolnine sploh oproščeni, ali pa jim je, v kolikor jo morajo plačati, plačevanje olajšano.

Ako bi imel kdo protestirati, potem to niso dijaki, marveč država. Veliko število dijakov izgrava zakonske predpise glede plačevanja šolnine. V teh hudih časih izdaja država za univerze letno 72 milijonov pri čemer pa niso vštete investicije. Ti milijoni bi bili državi tudi drugod zelo nujno potrebni. Beograjska univerza dobiva za 7481 dijakov 31 milijonov, to je 4100 Din za vsakega dijaka, zagrebška za 4700 dijakov 32,7 milijonov, to je 7000 za enega dijaka in ljubljanska univerza za 10 milijonov za 1700 dijakov, to je 6000 Din za vsakega dijaka letno. Zato je to prisiljeno protestiranje naravnost brezvestno. Zagrebški dijaki najraje protestirajo proti temu, da pobirajo njihovi lastni profesorji docela protikronito za izpite od vsakega dijaka po 20 Din.

Da pa pri tej stvari ne gre zgolj za šolnino, dokazujejo vzkliki, ki se čujejo pri vsakih takih dijaških demonstracijah kot Živel Maček! Živel Korošec! Dol Jugoslavija. Tako je ta stvar v resnici. Z zadovoljstvom pa moram ugotoviti, da ni vsa mladina v tem taboru, marveč da je ogromna večina naše akademске omladine nacionalna, da resno študira in se pripravlja za svojo vzvišeno nalogo. V Beogradu je samo kakih 40 kričev, vsi ostali pa so proti njim. Tudi v inozemstvu imajo o naši mladini najlepše sodbo in sloviti berlinski univerzitetni profesor Kraus je nedavno tega izjavil, da je kvaliteta naših dijakov prvostopna. Tudi sam sem se o tem kot dolgoletni univerzitetni profesor prepiral in mislim, da smo lahko glede naše mladine in njene bodočnosti docela mirni.

Ob zaključku svojega govora je minister dr. Stanković naglasil, da se intenzivno dela na izenačenju učnih načrtov in da bodo v najkrajšem času sestavljene vse potrebne učne knjige, tako da bo naša potreba od najnižjega do najvišjega zavoda usmerjena v enem pravcu. Potem bodo gotovo tudi oni profesorji, ki so postali profesorji po bogve čigavem dekretu, postali razumni in bomo imeli tako nacionalno pravo, kakor si jo vsi želimo.

Izjave prosvetnega ministra je sprejela zbornica z dolgotrajnim odobravanjem. Nato se je razvila

debata,

ki je trajala z opoldanskim odmorom vse do 5. popoldne. Narodni poslanec Djuro Cirić se je zavzemal za stalnost učitelstva in predlagal, naj se opusti vsako premeščanje med šolskim letom. Poslanec Milan Isaković je opozarjal zlasti na potrebo pobijanja nepismenosti. Poslanec Milutin Jelić je kritiziral znižanje kreditov za pravo in pozival ministra, naj čimprej izda potrebne pravilnike za uveljavljanje osnovno-šolskega zakona. Poslanec Josip Stazić, član Jugoslovenskega narodnega kluba je sicer izražal priznanje prosvetnemu ministru in njegovi prosvetni politiki, vendar pa je izjavil, da bo glasoval proti proračunu. Poslanec Mustafa Mulajić se je zavzemal za povečanje kreditov za muslimanske šole. Dolgoletni srednješolski raznateelj v Sarajevu poslanec Milan Djukić je zelo strokovno kritiziral proračun prosvetnega ministra in zahteval, da se povečajo krediti. Poslanec Miloš Dragović je opozarjal na težave, s katerimi se mora boriti prosvetna politika zlasti v sedanjih dobi, ko mora tako rekoč trgati mladino izpod vpliva tufice. Po govoru poslanca Milenka Milutinovića je bila dopoldanska seja ob 1.30 zaključena.

Proračun notranjega ministrstva

Popoldanska seja se je pričela ob 4. V nadaljevanju debate o proračunu prosvetnega ministrstva so govorili še narodni poslanci dr. Rista Djokić, Sever Valde, Aleksander Bukvić, Mita Isaković in Milan Stid, nakar je prosvetni minister dr. Stanković pred glasovanjem na kratko repliciral na pripombe govornikov. Skupščina je nato odobrila proračun prosvetnega ministrstva. Sledila je kratka razprava o proračunu gospodarskih podjetij, ki spadajo v resor prosvetnega ministrstva (narodna gledališča itd.). Tudi ta proračun je bil po kratki debati odobren, nakar je ob 5. popoldne prišel na dnevni red proračun notranjega ministrstva. Razpravo je otvoril z daljšim ekspozéjem notranji

minister Žika Lazić

Uvodoma je poudarjal, da je bil proračun njegovega resora reduciran do ekstremnosti: novi proračun je za 26 milijonov manjši od dosedanjega. Poleg materialnih izdatkov so bili znatno znižani tudi osebni izdatki ter bo ukinitih 10 okrožnih inšpektoratov in 9 predstojništev mestnih policij z vsem osebjem. Skoro dve tretjini celokupnega proračuna gresta za orožništvo: pomena orožništva za javno in osebno varnost ni treba posebej naglašati. V letu minulega proračunskega leta je bilo reduciranih okrog 500 upravnih in policijskih uslužbencev, z novim proračunom pa bo število reduciranc naraslo za nadaljnjih 224. Večje znižanje v interesu službe ni mogoče.

V režimu 6. januarja je upravna stroka dobila novo enolno ureditev za vsa država. Z zadovoljstvom ugotavlja minister, da je prišlo v zadnji dobi v službo nizovega resora veliko število mlajših uslužbencev z novim duhom in s potrebno kvalifikacijo, ki so vestni in objektivni izvrševalci zakonov v službi naroda. Unifikacija upravnih zakonov je dovršena: v zadnjem času so bili izdelani zakon o zborovanjih, volilni zakon, nov občinski zakon, pripravljata pa se zakon o samoupravnih mestih in zakon o policijskih prestopkih.

V sestavo notranjega resora spada tudi državna statistika. V kratkem bo predložen Narodnemu predstavništvu poseben zakon o statistiki, da bo možna ta važna panoga uspešno vršiti svojo službo.

Policijska uprava za varnostno službo

je imela v preteklem letu naporno, pa tudi uspešno delo. Glede na težke gospodarske prilike je število kaznivih dejanj naraslo pred vsem na onem polju, ki ima svoj izvor v gospodarskih in socialnih prilikah. Varnostna služba je poslovala zelo zadovoljivo. Nepojasnjenih je ostalo le 0,93 odstotkov kaznivih dejanj, dotim je znašal ta odstotek leta 1931 2,5 v letu 1930 pa 3 odstotke. Za ta uspeh gre zahvala požrtvovalnosti žandarmerijskih in policijskih izvršnih organov, pa tudi njihovi izpopolnitvi v silah in tečajih.

Zelo značilen je uspeh varnostne službe pri zaščiti države v odkrivanju raznih razdornih akcij, organiziranih iz inozemstva. Značna banditska organizacija iz sosedne države je bila zlasti lanske leto zelo aktivna. Njena akcija se je kazala v pošiljanju atentatorjev in peklenjskih strojev, v razširjanju letakov in v celi vrsti napadov na objekte in razne državne ustanove. Poskušali so svojo srečo tudi z večjimi skupinami. Skupno je bilo 23 takih poskusov, v katerih je sodelovalo 127 banditov. Niti eden od teh poskusov pa ni uspel, ker je obsejna varnostna služba funkcionirala izborna. Veliko priznanje gre tudi obsejnu prebivalstvu, ki je samo organizirano obrambo meje in je zato dobilo 25.000 pušk. Ta narod, dasi po svoji naravi miren in krotak, stalno živi s puško v roki in budno čuva našo državno mejo.

Skupina emigrantov v inozemstvu je pojačala svojo akcijo preko dveh mej. Posluževali so se starih metod, širjenja letakov in brošur ter nastavljanja peklenjskih strojev v železniških vagonih, na novo pa so poskušali ustvariti svoje posebne tople, takozvane »vstase«, da bi pri nas izvalili nered in lahko to pozneje izrabljali za propagando proti naši državi.

Vsed čuječnosti naših varnostnih organov pa so bili vsi ti plačanci tuje pravdašno odkriti in izročeni roki pravice. Prebivalstvo pa je tudi samo pri tem aktivno sodelovalo in pomagalo že v kalu zadušiti vsak tak poskus. Po gotovih znakih se da sklepati, da je bilo delo teh elementov izven naše države lanske leto izvršeno po točnem načrtu, kar pada v oči istosčnost in podroben vseh teh akcij. Po obvestilih, ki jih imamo, se tudi sedaj zopet pripravljajo še večja akcija z vpadi številnih banditskih tolpe. Zato smo enako kakor v

južni Srbiji tudi v drugih obmejnih krajih razdelili potrebno število pušk med narod, da se bo mogel sam braniti, prav tako pa vam lahko dam zagotovilo, da bodo varnostni organi vršili svojo službo tudi nadalje tako vestno in požrtvovalno, kakor dosedaj. S podporo prebivalstva se bodo vse te akcije onemogočile in v kalu zadušile na največje razočaranje onih, ki jih organizirajo. Pri tem delu pa nam pomagajte tudi vi s tem, da odobrite predloženi proračun.

Po ekspozéju notranjega ministra se je razvila debata, v kateri je govoril tudi narodni poslanec dr. Rapa, ki se je bavil zlasti s separatističnim rovarjenjem v Sloveniji. Ob 20. je bil proračun notranjega ministrstva odobren, nakar je bila seja zaključena.

Ovacije vojski

Nočna seja se je pričela 21.30. Na dnevnem redu je bil proračun vojnega in mornariškega ministrstva. Ko je stopil na govorniški pulpit volni minister general Stojanović, ga je pozdravila zbornica z dolgotrajnim ploskanjem in z burnimi ovacijami naši narodni vojski in mornarici. Minister je hotel podati svoj ekspozé, toda poslanci so nadaljevali z ovacijami naši narodni obrambi. Klicali so ministru, da je njegov ekspozé nepotreben, ker je ves narod enega mišljenja, kadar gre za našo vojsko. Zato se je minister omejil na kratko izjavo, da sta naša vojska in mornarica samo instrument miru in da nimata nobenih agresivnih namenov. Vedno pa sta budna čuvarja naše skupne domovine Jugoslavije.

Predsednik Narodnega kluba dr. Kožul je izjavil, da bo njegov klub kljub temu, da je načelno sklenil glasovati proti proračunu, glasoval za proračun, da s tem pokaže svoje spoštovanje in priznanje naši vojski, ki je čuvar integritete naše skupne domovine. Narodni skupščina je nato z akklamacijo soglasno odobrila proračun ministrstva vojske in mornarice.

Sledila je razprava o proračunu ministrstva za zgradbe. Razpravo je otvoril s krajšim ekspozéjem minister dr. Srkuf. Na dnevnem redu nočne seje je nato še proračun prometnega ministrstva. Seja bo tudi nočjo trajala najbrž do jutranjih ur.

Po požaru v litijski predilnici

Stanje osmih zastrupljencev v ljubljanski bolnici je zadovoljivo

Litija, 17. marca.

Naš kraj je pod močnim vtisom nesreče, ki se je odigrala večeraj v predilnici. Ob prihodu nočnega osebnega vlaka, ki dospe v Litijo ob pol dveh zjutraj, so pričakovali na kolodvoru številni domači in prijatelji ponesrečenec, ki so čakali sporočil iz ljubljanske bolnice. Z nočnim vlakom so se namreč vrnili spremljevalci ponesrečenih predilničarjev, ki so bili odvedeni z večerajšnjim popoldanskim vlakom v Ljubljano. Izjava predilniškega zdravnika dr. Orla, ki je zaradi težkih primerov zastrupljenja sam načeloval skupini in jo je spremljal v bolnico, da so ponesrečeni mladeniči in očetje izven življenjske nevarnosti, je vplivala na vse bližnjino. Izvodi »Jutra«, ki so jih spremljevalci prinesli s seboj, so bili mahoma razgrabljeni. V hišah prizadetih predilničarjev pa so gorele luči še pozno v noč.

Sinoči so bili poklicani v pomoč litijski gasilci, ki so s požrtvovalnim orožništvom, in nekaterimi predilničarji držali nočno stražo. Bombaž je iz notranjih shramb, kjer se je vnel, izmetali na prosto. Velika množina ovislega materiala, ki je zmetan okrog ponesrečenega dela stavbe, napravljala videz, kakor da je zadelo v predilnico razjarjena snežna lavina, ki jo je zidovje ustavilo. Tak vtis dobe zlasti železniški potniki, opozorjeni iz časopisa o predilniški nesreči. Seveda so na oknih pri vseh vlakih, od koder je prav razločen pogled na stavbo. Gasilska motorna brigada je stopila dvakrat sredi noči v akcijo. Čeprav so kupi bombaža na površini domala prepojeni z vodo, se iz sredine kupov, kjer se ti razpihne ogenj. Stražarji pa vrše svoj posel budno, saj so v bližini shrambe benolina, olj in drugih vnetljivih snovi.

Reševalne akcije pa se vrše še nadalje. Po odhodu prve skupine ponesrečenec v ljubljansko bolnico je strupeni plin CO zahteval še več žrtve. K ponesrečencom so pozvali okrajnega zdravnika dr. Ukmarja, ki je odredil z nočnim vlakom ob 21.13 prevoz dveh težje poškodovanih: Avgusta Čvetečarja in Skubica Ivana, ter jih je povedel z lastnim avtom na kolodvor. Številni zastrupljeneci, ki so ostali v domači oskrbi, pa je močno naraslo. K večini je bil tekom današnjega dne klican predilniški zdravnik dr. Orel. Med lažimi ponesrečenci so predilničarji: Končar z Dobra-

ve, Sluga, Bizjak Rafael, Groznik, Stopar France, Birjukov Andrej, Peterca, Avgust Tomažič in drugi ter predilniška mojstra Spiech in Hribar Franjo, doma iz Ljubljane. Nesreča bi imela gotovo še več posledic, ko ne bi imeli v oddelku za mešanje predvoda tudi avtomatskih gasilnih naprav. V stropu so montirane posebne signalne naprave, ki so pokrite s tankimi kovinastimi pokrovi. Pokropci v primeru gotove temperature — montirano seveda za primer požara — popuste, s stropa pa začne liti vodni curki. V ta namen je preurejen prizemni stolp, ki se dviga nad vso tovarno — z vlaka ga je prav dobro opaziti — in je v njem nameščen vodni rezervoar. V »mišungu« stala seveda oba stroja takoj ustavljena in jih je zalivala izpod stropa močna prha. Reševalci so gazili vodo do kolen.

Dokler se mešalna stroja ne uredita in ne vzpostavi obrat v prejšnje stanje, tovarna ne bo delala v polnem obsegu. Danes in jutri tovarna sploh ne obratuje, delavstvo pa je kljub temu zaposleno pri reševalnih in čistilnih delih. Lastnica tovarne je »Jugoslovenska tekstilna tovarnica Mauthner d. d.«, ki je prizadeta na škodi za več stotisoč Din. Točno vsoto pa bo ugotovila komisija. Sicer pa trdka ne bo trpla nikake škode, saj je zavarovana pri Jadranski zavarovalnici v Zagrebu. Da ni bilo požrtvovalnih reševalcev, ki so stali svoje lastno življenje na kocko, bi škoda seveda ogromno narasla. Poleg pohvale zaslužijo po vsej pravici tudi nagrade.

Strupeni plin, ki je prizadel toliko naših fantov in družinskih očetov pa je zadel vse okolije predilnice. Se danes, 30 ur po nastanku nesreče, se vleče kakor siva praga v hrib Svibno. Vse ozračje je prenasočeno s kislimastim plinom, ki pa je na prostem zraku seveda brez nevarnosti. Z vso strahovitostjo pa deluje v manjših prostorih. Ves skrašen in še pod vtisom prestane groze je pravil danes našemu dopisniku vdojšnjši zastrupljenec: »Bil sem na vseh frontah, in so me bombardirali s raznovrstnimi plini, pa ni bilo nikjer tako hudo, kakor večeraj v »mišungu«...»

Stanje vseh osmih zastrupljenec v ljubljanski bolnici se je znatno izboljšalo in bodo nekateri lahko bolnico že v kratkem zapustili.

Novi grobovi

Na Mestnem trgu v Ljubljani je večeraj dopoldne umrli ugodni, tudi daleč po deželi znani trgovec g. Leo Hamann. Star je bil šele 51 let, izviral pa je iz stare ljubljanske trgovske družine. Vodstvo trgovine je prevzel v letu 1917, od očetov in je kot strokovno izšolan in soliden trgovec znal renomirano podjetje dvigniti k nadaljnjemu napredku. Zadnji dve leti je bolehal in zaman iskal pomoči doma kakor tudi pri specialistih v inozemstvu. Vdovi gospe Editi rojeni Gerstnerjevi zapušča dva sina, ki študirata v Ptuju. Pogreb bo jutri ob 15. na evangelijski pokopališču. — V Vipčah v Brdih je umrl ugodni posestnik in trgovec g. Vincenc Jasnić v starosti 70 let. Za njim žalujejo poleg vdove trije snovi in dve poročeni hčerki. Pokopali so ga preteklo sredo. — Na ljubljanski cesti 24 v Ljubljani je umrl upokojeni mestni dohodarski svetnik g. Ivan Rebolj. Zvest in vreden v službi je užival splošno spoštovanje, v pokopu pa je živel le za družino in ljubi dom. K večnemu počitku ga bodo spremlili jutri ob pol 17. — V Framu pod Mariborom je umrl upokojeni šolski upravitelj g. Miroslav Pučelnik. Zapušča vdovo in sina. Pogreb bo jutri ob 16. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

Italijanski volni v Franciji

Pariz, 17. marca. A. A. V. Strassbourg so oblasti prijele nekake italijanske državljane, ki je bil zaposlen pri utrjevalnih delih na meji. Pri njem so našli podrobne načrte novih francoskih utreb. Obtožen je vojnunstva. Podobno aretacijo so izvršili tudi na italijansko-francoski meji.

Tragična smrt dr. Tujakovića

Split, 17. marca. V pretekli noči se je v Splitu ponesrečil svetnik ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje dr. Marko Tujaković. Snoci je priselil iz Beograda, da se danes udeležijo konference za ustanovitve pomorske borze dela v Splitu. Nastanil se je v hotelu »Bellevue« in na, ročil, naj mu po večerji pripravijo kopalnico. S svojimi znanci se je zadržal po večerji do 11.45 v kavarni in šele nato je odšel v kopalnico. Okrog 2. ponoči je hotelski vratar nenadoma začutil duha po plinu. Dognal je, da uhaša plin iz kopalnice, ki pa je bila zaprta. Ko so vdrli vanjo, so našli dr. Tujakovića že mrtvega. Davi je sodna komisija ugotovila, da so bile napeljave pri plinskem avtomatu pokvarjene.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, pozneje vedno bolj oblačno. Toplo in vetrovno. — Situacija včerajšnjega dne: Anticlon prevladuje v južni in centralni delih kontinenta, vendar pa je v zadnjih 24 urah oslabil. Proti jugu je prišel polagoma prodirati nižji pritisk, ki je ponekod že dosegel naše kraje. V splošnem je pritisk padel za 2 do 5.5 mm, najbolj na severu in severozapadu, najmanj v južnem Primorju. Temperature so narasle zlasti v zapadni Hrvatski in na vzhodu. Dunajska vremenska napoved za soboto: Pooblaščen od zapada; ponekod padavine. Podnevi ne bo več tako toplo; viharji napadajo vetrovi. Prognoza negotova.

Naša prosvetna politika

Dopoldanska seja se je pričela ob 9.30. Po odobritvi zapisnika je predsednik sporočil, da je prejel od predsednika rumunjskega parlamenta povodno brzojavke, ki sporoča, da je bil pakt Male antante tudi od obeh zbornic rumunjskega Narodnega predstavništva soglasno odobren. Brzojavka izraža tople simpatije rumunjskega naroda do jugoslovanskega naroda.

Narodna skupščina je sprejela to brzojavko z dolgotrajnim aplavzom. Takoj nato se je nadaljevala proračunska debata. Na dnevni red je prišel proračun prosvetnega ministrstva.

Ekspozé ministra Stankovića

Prosvetni minister dr. Radenko Stanković je otvoril razpravo z obširnim ekspozéjem o poslih svojega resora in o splošnih smernicah prosvetne politike. Uvodoma je naglasil potrebo, da se čim bolj dvigne prosveta širokih ljudskih slojev, ker to nujno narekujejo sedanje težke gospodarske prilike. Čim bolj bo narod prosvetljen, tem lažje bo vodil gospodarski boj in tem bolj bo usposobljen za borbo proti vedno hušnji inozemski konkurenciji.

Stanje osnovnega šolstva

je v splošnem še vedno nezadovoljivo. Imamo pokrajine, kjer pride na milijon prebivalcev okrog 5 tisoč osnovnih šol, na drugi strani pa pokrajine, kjer 1 milijon prebivalcev ima več kakor dve sto šol. Nujno je potrebno radikalni ukrepi, da se to stanje popravi.

Drugo zlo predstavljajo množična prazna učiteljska mesta. 5 do 6 odstotkov učiteljskih mest ni zasedenih. To sicer ni velik odstotek, vendar pa pomena to, da je okrog 1100 mrazdov brez učiteljev. V predloženem proračunu o predvideni kredit za 600 novih učiteljskih mest. To je sicer še vedno premalo, vendar pa se bo vrzel vsaj nekoliko zamašila. Pomikanje kreditov onemogoča, da bi se zasedla vsa izrazljena mesta.

V svojem nadaljnjem govoru se je prosvetni minister dotaknil položaja učitelstva. V splošnem je izrek učitelstvu za njegovo požrtvovalno delovanje vse priznanje, naglasil pa je, da je v marsikaterem pogledu neugodno, da se učiteljski kader vedno bolj izpopolnjuje z ženskimi učnimi močmi. Velike neukladnosti obstojajo v pogledu razvratitve učitelstva izza prejšnjih strankarskih režimov, kjer so se imenovani vrtila pretežno zgolj po strankarskih in osebnih vidikih. V tem pogledu je potrebna korenita revizija, nova razmestitev se bo izvršila strogo po potrebah prosvete, ne pa po željah in potrebah posameznikov. Prehajajo na

meščansko šolstvo

je minister naglasil, da je ta tip šole našemu narodu še precej tuj: deloma je krivda na tem, da meščanske šole v svoje sedanji organizaciji še ne odgovarjajo povsed potrebam prebivalstva. Izvršene pa so že vse priprave, da se v tem pogledu izvrši reorganizacija in se učen načrt meščanskih šol kar najbolj prilagodi krajevnim potrebam. V nedolžnem finančnem zakonu so določbe, ki bodo dale tudi meščansko šolsko učitelstvu odgovarjajočo položaja.

O srednjih šolah

je minister dr. Stanković predvsem naglasil, da je najvišja hiba našega srednjega

Naši kraji in ljudje

Bogomil Vdovič je umrl

Ljubljana, 17. marca.

Ob pol 2. zjutraj je v bolnišnici preminil po dolgi bolezni g. Bogomil Vdovič, ki je obogatil naše slovstvo z mnogimi izvrstnimi prevodi ter si pridobil ime tudi kot temeljit jezikovni kritik. V mnogih listih je pod psevdonimom »Georges« objavil tudi originalne feljtone. Bogomil Vdovič je bil tip slovenskega književnika bohema; ker je imel v svoji naravi poleg neizmerne dobrodušnosti tudi vedno dobermu namenu služujočo hudomušnost, se je posebno zavzel za basni Ivana Andrejeviča Krylova ter jih izobno poslovenil. To je bilo zadnje njegovo večje delo, ki mu bo trajno ohranilo časten spomin. Manjših njegovih prevodov je nešteto in so mnogi izšli v listih, ki jih je davno ni več. Prevajal je iz nemščine, češčine, italijanske, francoske, madžarske, angleške, največ pa iz rusčine. Med prevodov iz ruskega jezika so izšli v knjigi: leta 1930. V. J. Albanova »Med življenjem in smrtjo«, dnevnik Bruslova odprave, lani pa S. R. Minčlova »Ko so hrasti šumeli« in takoj zatem Krylova »Basni«. V te je poleg preproste komedije A. S. Gribojedova »Gorje razumemu« vložil pač največ svojega truda. Kritika je te prevode, ki so bili pred knjižno izdajo deloma objavljeni v »Ljubljanskem Zvonu«, »Mladiku« in »Ženskem svetu«, zaradi točnosti prevoda, zgoščenosti in izvirnosti jezika soglasno vzporedila z izvirnikom. V zadnjem času se je bavil s prevajanjem »Lovčevih zapiskov« J. S. Turgenjeva, pa mu je smrt to delo iztrgala iz rok. Njegovi tehnični jezikoslovni članki so izhajali pod naslovom »Mrcvarstvo«, mnogim pa so v spominu tudi njegove kritike, ki jih je pred vojno pošiljal reviji »Naši zapiski«.

Bogomil Vdovič se je rodil 21. avgusta 1880 na Turjaku pri Velikih Laščah, študiral je v Ljubljani, po maturi pa je služboval v odvetniških pisarnah. Pred vojno je živel več let v Gorici in je postal tam splošno znan med rojaki. Ob nastopu vojne je odšel na galisko, pozneje pa na soško fronto in se je vrnil kot invalid. Stalno je bolehal že od konca vojne, vse fizične bolečine in razne druge težave pa je premagoval s svojim neusahljivim humorjem. V težkih razmerah je literarno deloval, a vse težave niso vrgle niti sence na njegovo delo. Vse, kar je ustvaril, je bilo kakor izklesano in nedotaknjeno od vseh vsakdanjih nevednosti, za katere je imel poleg svojega stoletnega mira k večjemu še dobrodušno hudomušno nasmeško. S svojim blagim značajem in iskreno se duhovitostjo, si je pridobil mnogo prijateljev, ki bridko občujejo njegovo prerano smrt.

V nedeljo ob pol 15. ga bodo spremenili iz mrtvice veže splošne bolnišnice k zadnjemu počitku.

Možu visokih umstvenih in duševnih kvantitet bodi ohranjen najlepši spomin!

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti seizite takoj po staro preizkušeno »Franz Josefov« grenčico. Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »Franz Josefov« voda izborna učinkujoča naravno odvajalno sredstvo. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nov obrok za javna dela

Ljubljana, 17. marca.

Dravski banovini od vlade naklonjena podpora šestih milijonov dinarjev za lajšanje brezposelnosti se mora porabiti v glavnem za javna dela v posameznih srezih. Zato so na banovini napravili potrebni razdelniki, po katerem naklonijo vsote posameznim srezom po potrebi krajevnih prikl. Prvi obrok od šestih milijonov je prejel dravski banovina v februarju, znašal je 500.000 Din. Te dni pa je bil nakazan finančni direktorji v Ljubljani drugi obrok v znesku 1.250.000 Din. Čim bo banska uprava v posesti denarja, in to bo po vsej priklji že v prihodnjih dneh, se bo pričelo spet razdeljevanje določenih vsot na posamezne srece.

Srezi so kreditov že težko pričakovali, kajti z vsotami, ki so jih prejeli od prvega obroka, so takoj pričeli prepotrebna javna dela, ki so pa morala ponekod zastati, ker je zmanjkalo denarja. V bodoče je upati, da bodo prihajali še nadaljnji obroki določenega kredita hitreje, s čemer bo v veliki meri odpomagano brezposelnosti in revščini, zlasti v industrijskih krajih, kjer je vladala pozimi najobčutnejša beda.

Dolina gradov v filmu

Ljubljana, 17. marca.

Pred nabito polno dvorano Delavske zbornice je v četrtak zvečer predaval g. Viktor Pirnat o krasotah doline gradov. Predavanje, spremljano s posrečenimi diapozitivi, je služilo kot nekaj uvoda za predvajanje novega dolenskega filma, ki ga je posnel akad. slikar Božidar Jakac. S prepričevalno zgovornostjo nas je popeljal predavatelj med starodavne dolenske gradove, po sončnih vinogradih in v gozdove Gorjancev.

Jakčev film, ki je bil povečini sniman za časa Gregorčevega monstre-izleta amaterjev po Dolenski, je razen nekaterih manjših nedostatkov prav posrečen. Slike so jasne; motivi izbrani. Neka ponavljanja (motiv z žitnim klasjem) bi lahko izostala. Tu in tam se čuti majhna raztrganost (skoki z motiva na motiv brez veze). Celotno pa je film prav dober in ima poleg propagandistične brez dvoma tudi umetniško vrednost. Poset je bil rekorden. Brezplačnih vstopnic (ki jih je delila drogerija Gregorič) se pač nihče ne brani. Predavatelja g. Pirnata in slikarja Božidarja Jakca je publika hvaležno nagradila z aplavzom.

Pevske obletnice

in druge pevske drobnarije

Ljubljana, 17. marca.

Pred 14 dnevi smo objavili, da praznujejo naši pevci letos 30letnico skupne pevske organizacije, ki se je v začetku imenovala Zveza slovenskih pevskih društev, po vojni si je nadela ime Zveza slovenskih pevskih zborov, 1924 z ustanovitvijo Jugoslovenske pevske zveze je likvidirala, območje Slovenije pa je bilo razdeljeno na ljubljansko in mariborsko župo JPS, ki sta l. 1930. dobili ime Hubadova (v Ljubljani) ter Ipavčeva (v Mariboru).

Na letni skupščini Hubadove župe preteklo nedeljo je Nestor slovenskih pevcev gospod Ivan Dražil, poleg mojstra Hubada, edini še živeči organizator in glavni inšitator ustanovitve skupne pevske organizacije, dokazoval, da bo prihodnje leto že 40 let, odkar obstaja skupna pevska organizacija, češ da je bila ta ustanovljena že ob 10letnici »Slavca« l. 1894. v bivši redutni dvorani. Ideja te zveze živi res že od leta 1891. Takrat se je vrnil naš pevski Nestor iz Zagreba, kjer so se vsrili veliki pevski nastopi Hrvatske pevske zveze, ter je poln navdušenja pričel propagirati to idejo tudi v Sloveniji. Kakor že rečeno, pa je bil leta 1894 izvoljen samo pripravljalni odbor za ustanovitev pevske zveze, zveza sama pa kot društvo v juliju 1903, ker so bila pravila Zveze slovenskih pevskih društev potrjena šele 1898.

Da ima g. Ivan Dražil neveljavne zasluge za ustanovitev skupne pevske organizacije, nam dokazujejo njegovi takratni članki v »Slovenskem Narodu« in »Slovenec«, v katerih je ostro kritiziral zasnovo pripravljalnega odbora in slovenskih pevskih zborov. Naj bo naš pevski Nestor pomirjen, ker tudi danes ne vlada v skupni pevski organizaciji ona živahnost, ki bi si jo idealisti želeli. Pri snovanju pevske organizacije pred 40 leti je bila najbolj vidna ovira menda potres, danes pa imamo namesto potresa vsesplošno krizo, ki zavira vsa skupna stremjenja. Mar naj nas tolaži, da tudi druge skupne pevske organizacije doma in tujine nimajo poleta in pravega življenja?

Hubadova župa JPS si je v nedeljo izvolila nov odbor, ki ga tvori: predsednik dr. Anton Svigelj, namestnik prof. Adolf Gröbming, podpredsednik inž. Friderik

Krainer, namestnik inž. Drago Leskovec, pevovodja Zorko Prelovec, namestnik Vinko Rupnik, tajnik Jakob Gerčar, namestnik Ivan Bezjak, blagajnik Karel Lasbacher, namestnik Silvan Pečenko, arhivar Jernej Perdan, namestnik Fran Slana, odborniki: Dore Matul, Srečko Zupančič, Maks Daks, pregledniki računov: Janez Godec, Franc Venturini in Camernik Anton. — Temu odboru je bil ob bok postavljen nov artistski odsek, katerega člani so vsi pevovodje včlanjenih zborov. Na ta odsek stavlajo naši zbori mnogo upov, da primese novih idej in mladega poleta v skupno pevsko organizacijo. Novo življenje nam pa bo tudi potrebno, saj stojimo pred poslavo petdesetletnice »Slavca«, ki je poleg kamniške »Lice« najstarejši naš pevski zbor. Proslava se bo vršila v začetku poletja prihodnjega leta v zvezi s prvim pevskim zletom Hubadove župe v Ljubljani, kakor je bilo sklenjeno na nedeljski skupščini na obširno spomenico, ki jo je skupščina predložila »Slavcu«.

Zahvala in priznanje vsem zborom, ki so sodelovali na nedeljski skupščini in popoldanskem župnem koncertu v Unioni! Naši zbori naj pomnijo, da bo skupna pevska organizacija veljala vedno le toliko, kolikor ji bodo s svojim sodelovanjem dajali življenja v njej včlanjeni zbori.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejša in najidealnejša odvajalno sredstvo.

Velik požar pod Krimom

Ljubljana, 17. marca.

Na Rakitni pri Presejer je danes malo pred polnočjo v naselju samih a slamo kritih hiš in gospodarskih poslopjij baje zaradi nepredvidnosti otrok nastal velik požar, ki je v kratkem času upenklil 16 grahbi. Zrtve požara so večinoma raznovrstne manjše gospodarske zgradbe, vmes pa tudi nekatere hiše in so hudo oškodovani posestniki Markum, Jeršin, Špan, Cot, Tarčev Janez in Salar. Zaradi močnega vetra in pomanjkanja vode ni bilo mogoče misliti na uspešno gašenje. Domači gasilci so storili, kar je bilo le mogoče. Ljubljanski gasilci do večera niso bili alarmirani.

Mednarodni pustolovec in vlomilec

Ljubljana, 17. marca.

Dokaj čedno obločen, majhen človek je Konstantin Papu, po poklicu baje trgovski potnik, po rodu pa iz Vilne. Stal je pred malim senatom. Policijska poročila ga označujejo, da je nevaren mednarodni pustolovec in vlomilec. Tako poroča zagrebška policijska direkcija, da mora biti po titalni mednarodnega varstvenega urada na Dunaju ta Papu identičen z onim, ki je julija 1926 vplnil v neko draguljarsko trgovino v Luzernu ter odnesel dragulje in zlatino v skupni vrednosti okoli 30.000 švicarskih frankov.

Predsednik g. Mladč je obtoženca nagoval slovenski: »Papu! To ste Vi?«... »Ja!« je bil odgovor. »Razumete slovenski?«... »Ich spreche deutsch, wenig slovenisch?«... »Znate srbohrvatski?« »Neim! Malo slovenski.«... »Se bomo že razumeli.«... »Ja, ja, razumem malo.«

Državni tožilec: »Ko bo ta stvar končana, boste šli v Švico.« Obtožil ga je, da je 26. decembra lani vplnil v zaklenjeno sobo g. Srečka Unschilda v Kolodvorski ulici 34 in mu odnesel razno blago obkoto v vrednosti 4000 Din, dalje da je nekaj dni prej v Zagrebu ukradel ruskemu beguncu Treslenku zimski suknjič in legitimacijo.

Pod Treslenkovim imenom je 4 dni premočeval tudi po raznih ljubljanskih hotelih. Papu govori perfektno nemški, ruski in židovski, trdi pa, da je rimokatolik.

Priznal je sodnikom, da je ukradel g. Unschildu obleko, suknjalo pa je, da bi bil z vitrihi odprl sobna vrata. Pri njem so sicer našli razno vlomilsko orodje, zlasti ključ, ali o teh pravi, da mu jih je dal ključavničar Konstantin Leonis v Pireju. Papu je kratko pripovedoval, kako je delal v Pireju in nato lani prepotoval Grčijo. Pri Gjev-gjeliji je prekoratil jugoslovensko mejo, dospel je do Zagreba in nato v Ljubljano. Nameraval je oditi v Avstrijo za poslom. Predsednik ga je med drugim vprašal: »Kje ste se naučili slovenski?« Obtoženec: »Jetzt ein bisschen im Gefängnis. In Pirej habe ich ehrlich gearbeitet.«

Ker nista mogli priči služkinja Ivanka Vrablova in Srečko Unschild točno potrditi, da bi bilo v sobo vplinjeno, je sodišče obsodilo Papu le zaradi prestopka tatvine na 4 mesece strogega zapora, oprostito pa tatvine suknjiča v Zagrebu. Po sodbi, ki jo je obtoženec gladko sprejel, je predsednik pripomnil: »Tu boste morali počakati, da pride iz Švice izročitveni predlog.« Papu lakonično: »Nie in meinem Leben war ich in der Schweiz. Ich kenne das Land nicht.«

Mlad izdelovalec denarja

Novo mesto, 17. marca.

Pred malim senatom se je znašel mlad ponarejevalec 10dinarskih novcev, še ne 20 let star kmečki fant Dolfe iz Suhe Krajine. Vsa afera, v katero je bil vpleten še neki raznašalec kruha iz Starega loga, ki je razpečal par ponarejenih kovancev, bi imela precejšnje posledice, da niso spretnemu ponarejevalcu takoj spočetka prišli na sled.

Lani na Martinov večer je opazil trgovec Hönigman iz Starega loga med svojim dnevnim izkupičkom dva ponarejena kovanca. Spomnil se je, da ju je dobil od raznašalca kruha, ki je ta večer pri njem kupil kvas. Zadevo je takoj javil orožnikom, ki so izvedli širše poizvedbe. Raznašalec kruha je povedal, da je oba novca prejel od Dolfeja za kruh. Ker so se v istem času pojavili v okolici še drugi ponarejeni novci, ki so kazali po zlitini in obliki izdelave, da so enega in istega izvora, se je dalo povsem trdno sklepati, da je ponarejevalec vseh teh novcev isti.

Po izvidu ministrstva financ v Beogradu, kateremu je bilo poslanih nekaj teh kovancev v analizo, so sestojali falsifikati iz 35,11 odst. cina, 46,70 svinca, dočim je malenkosten ostanek tvorilo železo. Dolfe je pred sodniki priznal, da je poskusil najprej vlivati novce po 1 Din in čim se mu je to posrečilo, je napravil iz mavca model za 10 dinarske kovance, ki jih je vplival z raztopno cina in svinca. Sodišče ga je obsodilo samo na 6 mesecev strogega zapora, pogojno za dobo 4 let.

Konj ga je ubil

Streža, 17. marca.

Posestnik Josip Straus iz Meniške vasi pri Toplicah je kupoval konja v vasi Hruševcu pri Straži. Ko sta se s prodajalcem pogodila, je Straus poskušal konja ter ga z bičem udaril po zadnjih nogah. Prodajalec je sicer kupca svaril, da konja ni tolči po nogah ker rad udari, vendar se kupec za svarilo ni dosti menil, češ: konj se mora spraviti. Približal se je konju ter ga zopet z bičem udaril po nogah, a v tem hipu je konj poskočil ter z zadnjima nogama udaril Strausa v trebuh. Udarjeni je takoj padel in začutil hude bolečine.

Noč od sobote na nedeljo je prebil v hlevu, drugi dan pa so ga hoteli prepeljati domov v Meniško vas. Naložili so ga na voz ter so prišli s težko ranjenim do Dolnjega Gradišča pri Toplicah. Tu je možu postalo zelo slabo, poklicali so zdravnika dr. Konvalinko, ki mu je dal injekcijo v

pomirjenje bolečin, predviden je bil s svetotajstvi, nakož so ga po zdravniški odredbi z avtobusom odpeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo, kjer pa je še tisti večer umrl. Zapušča ženo in malega otroka. Pokopali so ga v tork na smilenskem pokopališču.

Sleparija s krojnim tečajem

Dol. Toplice, 17. marca.

V topliški okolici sta se pred tedni pojavila dva potnika, ki sta med šviljanji in krojači zbiralja prijave za krojni tečaj, ki naj bi se vršil v Toplicah. Vsak prijavilec bi vplačal za večdnevni krojni tečaj 300 Din, predplačilo pa sta zahtevala od vsakega prijavljenega po 60 Din. Priglasilo se je več interesentov, ki so tudi vplačali po 60 Din. Napovedani čas je že minil, a o kakem krojnem tečaju ni ne duha ne sluha. Povsem upravičena je domneva, da so interesni nasledni premetenima sleparjema, ki sta hotela na zvit način v sedanja težkih časih priti do denarja. Dobro bi bilo, da ju ogledajo orožniki, če se spet kjo pojavita.

Skrbi ržiške občine

Zagorje, 16. marca.

Kakor zagorska, je tudi sosednja občina Ržišče zasla v težaven položaj. Zaradi zmanjšanja davčne podlage in zaradi križe pri TPD, ki zato ni plačala predvidenega davka, je nastal primanjkljaj okrog 100.000 Din. Potrebe občine in njenega prebivalstva pa so velike, zato bo treba previdna gospodariti, da jim bo vsaj nekoliko zadosteno. Na nedavni seji se je predvsem temeljito razpravljalo o prehrani občanov. Kakor rudarji, ki delajo le tri dni v tednu in ne zaslužijo za hrano družine, je več tudi takih obrtnikov, ki nič ne zaslužijo. Občinski odbor jim bo po znižanih cenah dobavljal moko. Daljša debata se je razvila glede poplave cerkve v Čemšeniku, kar bo že itak izčrpane davkoplačevalce spet obremenilo. Ker ima posojilnica in hranilnica v Izlakah v previlih, da se ves njena čisti dobiček nakaže v cerkevne namene, je pač potrebno ugotoviti, koliko je že izročila v ta namen.

Električna razsvetljava na banovinski cesti se podaljša skozi Zelenec in se zveže z Izlaskami, kar bo v tujskoprometnem pogledu prav važno. Litjski cestni odbor namreča preloži klanc pod medijskim gradom in bo občina urgirala, da se to čim prej izvrši in da se tako zaposloje brezposelni rudarji. Veliko število prošenj za podporo je moral ržiški občinski odbor pustiti nerešenih, ker v blagajni ni denarja. Zlastno pa je, da nekateri izkoriščajo težavo razmere v svoje umazane politične speculacije, samo da omalovažujejo pričakovanja v občinskem gospodarstvu. Hujšanje, ki ga že več časa vrši neka oseba, je doseglo višek in res že zasluži svoje plačilo.

FRANČIŠKA GAAL

DRAŽESTNA, ZIVAHNA IN TEMPERAMENTNA, KOT NASLOV NJENEGA PRVEGA FILMA

O TEM FILMU BO GOVORILA VSA LJUBLJANA!

PARTNER: DR. PAUL HÖRBIGER

Kot dopolnilo najnovejši Foxov zvočni tednik in Ufin kulturni film »Na vrhovih planinskih gozdov«!

Najslajši film v tej sezoni!

PAPRIKA

DANES PREMIERA!

Predstave ob 4., 8. in 10. zvečer.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

KULTURNI PREGLED

Ob tridesetletnici Zgodovinskega in Muzejskega društva v Mariboru

Včeraj, dne 17. marca je minilo 30 let, kar je bilo ustanovitve Zgodovinskega društva za Slovensko Stajersko. Eno leto starejše je mariborsko Muzejsko društvo. Ker pa je MDM enovalno in otvorilo mariborski muzej šele l. 1903., praznujeta obe društvi sočasno, v nedeljo dne 19. t. m. svoj tridesetletni jubilej.

Zgodovinsko društvo v Mariboru je zraslo iz dveh korenin. Prva je bilo domače vseučilišče, za katero so se baš pred 30 leti naši predniki zavzemali z vsemi silami in druga naša narodnost na Stajerskem. Ako smo hoteli Slovenci doseči svojo univerno, smo morali izvršiti za to potrebna znanstvena preddela. Le-ta smo mogli Slovenci pred 30 leti opravljati le na Kranjskem, v Ljubljani. Na Stajerskem še ni bilo nobene znanstvene organizacije, kar je bilo zlasti v Podravju tem opasnejše, ker v tej narodnostno ogroženi pokrajini ni nikdo niti vršil, niti predstavljal kulturnega viška v našem narodnem življenju. Z namenom, da pripravila pot naši univerzi in da tudi znanstveno dokumentira kulturno živo slovstvo v Podravju, so ustanovili Mariborčani 17. marca 1903 po inicijativi prelata dr. Kovačiča Zgodovinsko društvo.

Drugačen je začetek mariborskega Muzejskega društva. Za proučevanje naše preteklosti zelo zaslužni, toda osebno nemirni in nepreračunljivi prof. Fr. Ferk se je apr. 4. Ptužani, ki jih je l. 1893. pridobil za ustanovitev ptujskega muzeja ter je našel v Mariboru zdravnika A. Raka, katerega je navdušil za idejo, da se ustanovi mariborsko Muzejsko društvo. Sicer je že ob koncu 19. stoletja obstajala v Mariboru močna skupina meščanov, ki je hotela ustanoviti mestni muzej, vendar je bila močnejša druga skupina, ki je stala na etališču, da bodi graški muzej tudi mariborski muzej. Zaradi tega so odhajali mariborski muzejski predmeti v Gradec. Novo Muzejsko društvo si je pridobilo naklonjenost mestne občine. Mestne hranilnice in meščanstva, tako da je moglo že pomladi 1903 urejati novi muzej, za katerega je mestna občina dala na razpolago štiri sobe v stari sodnji. Pomen mariborskega Muzejskega društva, ki je bilo do prevrata nemško in v katerem so dobili Slovenci večino šele po prevratu, je v tem, da je postavilo odlok domačih muzejskih predmetov v tujino in zbralo mnogo naravoslovnih, lokalno-zgodovinskih, arheoloških in naravnoslovnih predmetov.

Zgodovinsko društvo si je postavilo širši delokrog na treh temeljih: na knjižnici, na arhivu in na narodnem muzeju. Podlago za knjižnico in arhiv je ustvaril prvi društveni predsednik Alekovec, ki je podaril društvu bogato lastno knjižnico in številne osebne popise lavantinske duhovščine. L. 1905. pa je začelo društvo izdajati zgodovinski in narodopisni zbornik »Časopis za zgodovino in narodopisje«, ki je danes za »Slovenskim Pravitnikom« druga najstarejša naša znanstvena revija.

V tem delu se je razvijalo društvo in z njim tudi društvene ustanove. Naraščajoče knjižnice in arhiva društvo ni moglo več samo upravljati, kar so spoznali tudi naši javni činitelji. Kot prva je mariborska mestna občina vzela 1922 v upravo društveno knjižnico, iz katere se je razvila današnja mestna študijska knjižnica. Kot jubilejni dar za tridesetletnico pa je dravska banovina povzdignila društveni arhiv v banovinskega in ga s tem prevzela v svojo oskrbo. Društveni muzej se je po prevratu združil z muzejem Muzejskega društva in oba nato z lavantinskimi. 1896. ustanovljenim škofjskim muzejem. Tudi pri muzeju je prišla dravska banovina obema društvoma v pomoč ko je dodelila banovinskega arhivskega muzeju kot urejevalca kulturnozgodovinskih zbirk.

Zgodovinsko in Muzejsko društvo v Mariboru imata torej polno pravico, praznovati v nedeljo 19. marca svojo tridesetletnico. Pred tridesetimi leti ni imel Maribor še nobene znanstvene organizacije. Nato pa je

vsako društvo v svojem delokrogu razvijalo knjižnico, muzej in arhiv, ki so danes samostojne znanstvene ustanove, ki omogočajo v Mariboru smotno znanstveno delo. S tem pa sta dali obe organizaciji Mariboru značaj mesta z vsestransko razvitim kulturnim življenjem.

Da je imelo Zgodovinsko društvo na pariški mirovni konferenci važno vlogo, je znano; kljub temu pa lahko še enkrat poudarimo, da je naša mirovna delegacija odobila nemške mirovne teze po Podravju in utemeljevala Maistrovo dovršeno dejstvo baš z gradivom, ki ga je v tem času zbralo Zgodovinsko društvo.

Izmed mož, ki so dvigali in vodili Muzejsko društvo, omenjamo dr. A. Raka in sedanjega predsednika prelata Fr. Kovačiča: slednji je tudi tisti, ki je od ustanovitve dalje idejno in praktično vodil Zgodovinsko društvo. Zato ne bo nedeljska proslava tridesetletnice samo spomin na znanstveno aktivnost Maribora v zadnjih 30 letih, ampak v isti meri tudi zahvala vse naše javnosti dolgoletnemu kulturnemu delavcu, prelatu dr. Fr. Kovačiču, kateremu bo izročil ob tej priliki pomočnik bana g. dr. O. Firkmajer najvišje odlikovanje. Ob istem času prejme odlikovanje tudi čebelica v podrobnejšem delu obeh društev, upravnik N. I. Vrabl.

V četrto desetletje stopata obe društvi z jasnim programom: Muzejsko društvo z arheološkim in prirodoslovnim, Zgodovinsko pa z zgodovinskim in narodopisnim delom. Osamosvojene ustanove bodo omogočale

zlasti poglabitev in do podrobnosti po možnosti urejeno delo.

Ob tridesetletnici obeh društev more posredno gledati nazaj zlasti naše izobraženstvo in naši denarni zavodi, ki so v najtežjih časih podpirali obe organizaciji. Če je Zgodovinsko društvo preživelo težke čase avstrijske vojne in prestopilo v novo Jugoslavijo, mu je bila Jugoslavija hvaležna s tem, da so postale o njega začetke ustanove samostojne in javne. Če velja kje, potem velja pač za mariborske znanstvene organizacije, ki narašča oz. vzrasla je za narod — zlasti na našem severu — delujejo in bodo delovale!

Styriaus.

Wagnerjeva proslava v Beogradu. Snodil je priredila Beogradska filharmonija Wagnerjev festival z izbranim sporedom. Kot solist je sodeloval naš slovenski rojak, operni pevec Marij Šimenc. Festival se je vršil pod pokroviteljstvom princa Pavla.

Adamčev »Smeš v džungli« v slovenskem prevodu. Prihodnji teden bo Tiskovna za druga izdala prvo knjigo iz svojega letošnjega književnega programa: roman »Smeš v džungli«. O tem delu našega rojaka Louisa Adamiča smo v »Jutru« pisali obširneje že lani, ko je izšel ameriško — angleški izvirnik. Po knjigi »Dynamite«, ki je prav za prav zgodovina delavskega gibanja v Ameriki, je »Smeš v džungli« (v izvirniku »Laughing in the Jungle«) prvi opozoril na pripovedniške odlike našega rojaka. Adamčev ime je po zaslugi ugodnih kritik pri prevratnih ameriških revijah ostalo prvo

Naši kraji in ljudje

Bogomil Vdovič je umrl

Ljubljana, 17. marca.

Ob pol 2. jutraj je v bolnišnici preminil po dolgi bolezni g. Bogomil Vdovič, ki je obogatil naše slovstvo z mnogimi izvrstnimi prevodi ter si pridobil ime tudi kot temeljit jezikovni kritik. V mnogih listih je pod psevdonimom »Georges« objavil tudi originalne feljtone. Bogomil Vdovič je bil tip slovenskega književnika bohema; ker je imel v svoji naravi poleg neizmerne dobrodušnosti tudi vedno dobermu namenu služujočo hudomušnost, se je posebej zavzel za basni Ivana Andrejeviča Krylova ter jih izobno poslovenil. To je bilo zadnje njegovo večje delo, ki mu bo trajno ohranilo časten spomin. Manjših njegovih prevodov je nešteto in so mnogi izšli v listih, ki jih že davno ni več. Prevajal je iz nemščine, češčine, italijanske, francoske, madžarske, angleške, največ pa iz ruske. Izmed prevodov iz ruskega jezika so izšli v knjigi: leta 1930. V. J. Albanova »Med življenjem in smrtjo«, dnevnik Bruslova odprave, lani pa S. R. Minolova »Ko so hrasti šumeli« in takoj zatem Krylova »Basni«. V te je poleg prepisane komedije A. S. Gribojedova »Gorje razumnemu« vložil pač največ svojega truda. Kritika je te prevode, ki so bili pred knjižno izdajo deloma objavljeni v »Ljubljanskem Zvonu«, »Mladiki« in »Ženskem svetu«, zaradi točnosti prevoda, zgoščenosti in izpolnenosti jezika soglasno vzporedila z izvrstnim V. zadnjem času se je bavil s prevajanjem »Lovčevih zapiskov« J. S. Turgenjeva, pa mu je smrt to delo izrgala iz rok. Njegovi tehnični jezikoslovni članki so izhajali pod naslovom »Mrežarstvo«, mnogim pa so v spominu tudi njegove kritike, ki jih je pred vojno pošiljal reviji »Naši zapiski«.

Bogomil Vdovič se je rodil 21. avgusta 1880 na Turjaku pri Velikih Laščah, študiral je v Ljubljani, po maturi pa je služboval v odvetojskih pisarnah. Pred vojno je živel več let v Gorici in je postal tam splošno znan med rojaki. Ob nastopu vojne je odšel na galisko, pozneje pa na soško fronto in se je vrnil kot invalid. Stalno je bolehal že od konca vojne, vse fizične bolečine in razne druge težave pa je premagoval s svojim neusahljivim humorjem. V težkih razmerah je literarno deloval, a vse težave niso vrgle niti sence na njegovo delo. Vse, kar je ustvaril, je bilo kakor izklesano in nedotaknjeno od vseh vsakdanjih nevednosti, za katere je imel poleg svojega stoletnega mira k večjemu še dobrodušno hudomušno nasmešek. S svojim blagim značajem in iskreno se duhovitostjo, si je pridobil mnogo prijateljev, ki bridko občujejo njegovo prerano smrt.

V nedeljo ob pol 15. ga bodo spremenili iz mrtnice v splošno bolnišnico k zadnjemu počitku.

Možu visokih umstvenih in duševnih kvalitet bodi ohranjen najlepši spomin!

Nov obrok za javna dela

Ljubljana, 17. marca.

Dravski banovini od vlade naklonjena podpora šestih milijonov dinarjev za lajšanje brezposelnosti se mora porazbiti v glavnem za javna dela v posameznih srezih. Zato so na banovini napravili potrebni razdelniki, po katerem naklonijo vsote posameznim srezom po potrebi krajevnih prihodkov. Prvi obrok od šestih milijonov je prejel dravski banovina v februarju, znašal je 500.000 Din. Te dni pa je bil nakazan finančni direktorju v Ljubljani drugi obrok v znesku 1.250.000 Din. Čim bo banska uprava v posesti denarja, in to bo po vsej priliki že v prihodnjih dneh, se bo pričelo spet razdeljevanje določenih vsot na posamezne srece.

Srezi so kreditov že težko pričakovali, kajti z vsotami, ki so jih prejeli od prvega obroka, so takoj pričeli prepotrebna javna dela, ki so pa morala ponekod zastati, ker je zmanjkalo denarja. V bodoče je upati, da bodo prihajali še nadaljnji obroki določenega kredita hitreje, s čimer bo v veliki meri odprava brezposelnosti in revščine, zlasti v industrijskih krajih, kjer je vladala pozimi najobutnejša beda.

Dolina gradov v filmu

Ljubljana, 17. marca.

Pred nabito polno dvorano Delavske zbornice je v četrtek zvečer predaval g. Viktor Pirnat o krasotah doline gradov. Predavanje, spremljano s posređenimi diapozitivi, je služilo kot nekaj uvoda za predavanje novega dolinskega filma, ki ga je posnel akad. slikar Božidar Jakac. S pripravo na govornostjo nas je popeljal predavatelj med starodavne dolinske gradove, po sončnih vinogradih in v gozdove Gorjancev.

Jakčev film, ki je bil poveličnim sniman za časa Gregoričevega monstre-izleta amaterjev po Dolinski, je razen nekaterih manjših nedostatkov prav posrečen. Slike so jasne; motivi izbrani. Neka ponavljanja (motivi z žitnim klasjem) bi lahko izostala. Tu in tam se čuti majhna raztrganost (skoki z motiva na motiv brez vezve). Celotno pa je film prav dober in ima poleg propagandistične brez dvoma tudi umetniško vrednost. Poset je bil rekorden. Brezplačni vstopniki (ki jih je delila drogerija Gregorič) se pač nihče ne brani. Predavatelja g. Pirnata in slikarja Božidarja Jakca je publika hvaležno nagradila z aplavzom.

Pevske obletnice

in druge pevske drobnarije

Ljubljana, 17. marca.

Pred 14 dnevi smo objavili, da praznujejo naši pevci letos 30letnico skupne pevske organizacije, ki se je v začetku imenovala Zveza slovenskih pevskih društev, po vojni si je dala ime Zveza slovenskih pevskih zborov, 1924 z ustanovitvijo Jugoslovanske pevske zveze je likvidirala, območje Slovenije pa je bilo razdeljeno na ljubljansko in mariborsko župo JPS, ki sta l. 1930. dobili ime Hubadova (v Ljubljani) ter Ipačičeva (v Mariboru).

Na letni skupščini Hubadove župe predložitelj je Nestor slovenskih pevcev gospod Ivan Dražil, poleg mojstra Hubada, edini še živeči organizator in glavni iniciator ustanovitve skupne pevske organizacije, dokazoval, da bo prihodnje leto že 40 let, odkar obstaja skupna pevska organizacija, češ da je bila ta ustanovljena že ob 10letnici »Slave« l. 1894. v bivši redutni dvorani. Ideja te zveze živi res že od leta 1891. Takrat se je vrnil naš pevski Nestor iz Zagreba, kjer so se vršili veliki pevski nastopi Hrvatske pevske zveze, ter je poln navdušenja pričel propagirati to idejo tudi v Sloveniji. Kakor že rečeno, pa je bil leta 1894 izvoljen samo pripravljatelj odbor za ustanovitev pevske zveze, zveza sama pa kot društvo v juliju 1903, ker so bila pravila Zveze slovenskih pevskih društev potrjena šele 1898.

Da ima g. Ivan Dražil neveljavne zasluge za ustanovitev skupne pevske organizacije, nam dokazujejo njegovi taktični članki v »Slovenskem Narodu« in »Slovenec«, v katerih je ostro kritiziral zasnovo pripravljateljskega odbora in slovenskih pevskih zborov. Naj bo naš pevski Nestor pomirjen, ker tudi danes ne vlada v skupni pevski organizaciji ona živahnost, ki bi si jo idealisti želeli. Pri snovanju pevske organizacije je pred 40 leti bila najbolj vidna ovira menda potres, danes pa imamo namesto potresa vsesplošno krizo, ki zavira vsa skupna stremjenja. Mar naj nas tolaži, da tudi druge skupne pevske organizacije doma in drugod nimajo poleta in pravega življenja?

Hubadova župa JPS si je v nedeljo izvolila nov odbor, ki ga tvorijo: predsednik dr. Anton Svigelj, namestnik prof. Adolf Gröbming, podpredsednik inž. Friderik

Kraimer, namestnik inž. Drago Leskovec, pevovodja Zorko Prelovec, namestnik Vinko Rupnik, tajnik Jakob Geršar, namestnik Ivan Bezeljak, blagajnik Karel Lasbacher, namestnik Silvan Pečenko, arhivar Jernej Perdan, namestnik Fran Slana, odborniki: Dore Matul, Srečko Zupančič, Maks Daks, pregledniki računov: Janez Godec, Franc Venturini in Camernik Anton. — Temu odboru je bil ob bok postavljen nov artistski odtsek, katerega člani so vsi pevovodje včlanjenih zborov. Na ta odtsek stavišajo naši zbori mnogo upov, da prinese novih idej in mladega poleta v skupno pevsko organizacijo. Novo življenje nam pa bo tudi potrebno, saj stojimo pred proslavo petdesetletnice »Slave«, ki je poleg kamniške »Lirice« najstarejši naš pevski zbor. Proslava se bo vršila v začetku poletja prihodnjega leta v zvezi s prvim pevskim zletom Hubadove župe v Ljubljani, kakor je bilo sklenjeno na nedeljski skupščini na območju spomenika, ki jo je skupščina predložila »Slave«.

Zahvala in priznanje vsem zborom, ki so sodelovali na nedeljski skupščini in popoldanskem župnem koncertu v Unioni! Naši zbori naj pomnijo, da bo skupna pevska organizacija veljala vedno le toliko, kolikor ji bodo s svojim sodelovanjem dajali življenja v njej včlanjeni zbori.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejši in najidealnejše odvajalno sredstvo.

Velik požar pod Krimom

Ljubljana, 17. marca.

Na Rakitni pri Prešerju je danes malo pred poldnevom v naselju samih slamo kritih hiš in gospodarskih poslopij bajne zaradi neprevidnosti otrok nastal velik požar, ki je v kratkem času upeljal 16 grašč. Zrtve požara so večinoma raznovrstne manjše gospodarske zgradbe, vmes pa 40 tudi nekatere hiše in so hudo okoliščeno posestniki Marink, Jeršin, Span, Cot, Teržičev Janez in Salar. Zaradi močnega vetra in pomanjkanja vode ni bilo mogoče misliti na uspešno gašenje. Domači gasilci so storili, kar je bilo le mogoče. Ljubljanski gasilci do večera niso bili alarmirani.

Mednarodni pustolovec in vlomilec

Ljubljana, 17. marca.

Dokaj čedno oblečen, majhen človek je Konstantin Papu, po poklicu bajni trgovski potnik, po rodu pa iz Vilne. Stal je pred malim senatom. Policijska poročila ga označujejo, da je nevaren mednarodni pustolovec in vlomilec. Tako poroča zagrebška policijska direkcija, da mora biti po tirnici mednarodnega varstvenega urada na Dunaju ta Papu identičen z onim, ki je julija 1926 vlomil v neko draguljarsko trgovino v Luzernu ter odnesel dragulje in zlatino v skupni vrednosti okoli 30.000 švicarskih frankov.

Predsednik g. Mladč je obtoženca nagovoril slovenski: »Papu! To ste Vi?«... »Ja« je bil odgovor. »Razumete slovenski?«... »Ich spreche deutsch, wenig slovenski?«... »Znate srbohrvatski?«... »Neim! Malo slovenski?«... »Se bomo že razumeli.«... »Ja, ja, razumem malo.«

Državni tožilec: »Ko bo ta stvar končana, boste šli v Švico.« Obtožil ga je, da je 26. decembra lani vlomil v zaklenjeno sobo g. Srečka Unschilda v Kolodvorski ulici 34 in mu odnesel razno boljše obleko v vrednosti 4000 Din, dalje da je nekaj dni prej v Zagrebu ukradel ruskemu beguncu Treslenku zimski suknjič in legitimacijo.

Pod Treslenkovim imenom je 4 dni prenočeval tudi po raznih ljubljanskih hotelih. Papu govori perfektno nemški, ruski in židovski, trdi pa, da je rimokatolik.

Priznal je sodnikom, da je ukradel g. Unschildu obleko, zankal pa je, da bi bil z vitrihi odprl sobna vrata. Pri njem so sicer našli razno vlomilsko orodje, zlasti ključke, ali o teh pravi, da mu jih je dal ključavničar Konstantin Leonis v Pireju. Papu je kratko pripovedoval, kako je delal v Pireju in nato lani prepotoval Grčijo. Pri Gjev-gelijah je prekoračil jugoslovensko mejo, dospel je do Zagreba in nato v Ljubljano. Nameraval je oditi v Avstrijo za poslom. Predsednik ga je med drugim vprašal: »Kje ste se naučili slovenski?« Obtoženec: »Jetzt ein bisschen im Gefängnis. In Pirej habe ich ehrlich gearbeitet.«

Ker nista mogli pričati služkinja Ivanka Vavlova in Srečko Unschild točno potrditi, da bi bilo v sobo vlomljeno, je sodišče obsodilo Papu le zaradi prestopka tatvine na 4 mesece strogega zapor, opustilo pa tatvine suknjiča v Zagrebu. Po sodbi, ki jo je obtoženec gladko sprejel, je predsednik pripomnil: »Tu boste morali počakati, da pride iz Švice izročitveni predlog.« Papu lakonično: »Nie in meinem Leben war ich in der Schweiz. Ich kenne das Land nicht.«

Mlad izdelovalec denarja

Novo mesto, 17. marca.

Pred malim senatom se je znašel mlad pomarejevalec 10dinarskih novcev, še ne 20 let stari kmečki fant Dolfi iz Suhe Krajine. Vsa afera, v katero je bil vpleten še neki raznašalec kruha iz Starega loga, ki je razpečal par pomarejnih kovancev, bi imela precejšnje posledice, da niso spremenju pomarejevalcu takoj spočetka prišli na sled.

Lani na Martinov večer je opazil trgovec Hönigman iz Starega loga med svojim dnevnim izkupičkom dva pomarejena kovanca. Spomnil se je, da ju je dobil od raznašalca kruha, ki je ta večer pri njem kupil kvas. Zadevo je takoj javil orožnikom, ki so izvedli širše poizvedbe. Raznašalec kruha je povedal, da je oba novca prejel od Dolfeta za kruh. Ker so se v istem času pojavili v okolici še drugi pomarejeni novci, ki so kazali po zlitini in obliki izdelave, da so enega in istega izvora, se je dalo povsem trdno sklepati, da je pomarejevalec vseh teh novcev isti.

Po izvidu ministrstva financ v Beogradu, kateremu je bilo poslanih nekaj teh kovancev v analizo, so sestojali falsifikati iz 35,11 odst. cina, 40,70 svinca, dočim je malenkostni ostanek tvorilo železo. Dolef je pred sodniki priznal, da je poskušal najprej vlati novce po 1 Din in čim se mu je to posrečilo, je napravil iz mavca model za 10 dinarske kovanec, ki jih je vlival v raztopino cina in svinca. Sodišče ga je obsodilo samo na 6 mesecev strogega zapor, pogojno za dobo 4 let.

Konj ga je ubil

Streža, 17. marca.

Posestnik Josip Straus iz Meniške vasi pri Toplicah je kupoval konja v vasi Hruševcu pri Straži. Ko sta se s prodajalcem pogodila, je Straus poskušal konja ter ga z bičem udaril po zadnjih nogah. Prodajalec je sicer kupca svaril, da konja ni tolči po nogah ker rad udari, vendar se kupec za svarilo ni dosti menil, češ: konj se mora pravičiti. Prišlo se je konju ter ga zopet z bičem udaril po nogah, a v tem hipu je konj poskočil ter z zadnjima nogama udaril Strausa v trebuh. Udarjeni je takoj padel in začutil hude bolečine.

Noč od sobote na nedeljo je prebil v hlevu, drugi dan pa so ga hoteli prepeljati domov v Meniško vas. Naložili so ga na voz ter so prišli s težko dovanjem do Dolnjega Gradišča pri Toplicah. Tu je možu postalo zelo slabo, poklicali so zdravnika dr. Konvalinko, ki mu je dal injekcijo v

pomirjenje bolečin, previden je bil s svetovrstav, naker so ga po zdravniški odredbi z avtobusom odpeljali v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo, kjer pa je še tisti večer umrl. Zapuščila ženo in malega otroka. Pokopali so ga v tork na šmihelskem pokopališču.

Sleparija s krojnim tečajem

Dol. Toplice, 17. marca.

V topliški okolici sta se pred tedni pojavila dva potnika, ki sta med šviljanji in krojači zbirala prijave za krojni tečaj, ki naj bi se vršil v Toplicah. Vsak prijavilec bi vplačal za večdnevni krojni tečaj 300 Din, predplačilo pa sta zahtevala od vsakega prijavljenega po 60 Din. Priglasilo se je več interesentov, ki so tudi vplačali op 60 Din. Napovedani čas je že minil, a o kakem krojnem tečaju ni ne duha ne sluha. Povsem upravičena je domneva, da so interesenti naselili premetenima sleparjema, ki sta hotela na zvit način v sedanja težkih časih priti do denarja. Dobro bi bilo, da ju ogledajo orožniki, če se spet kje pojavita.

Skrbi ržiške občine

Zagorje, 16. marca.

Kakor zagorska, je tudi sosednja občina Ržišče zasla v težavah položaj. Zaradi zmanjšanja davčne podlage in zaradi krize pri TPD, ki zato ni plačala predvidenega davka, je nastal primanjkljaj okrog 100.000 Din. Potrebe občine in njenega prebivalstva pa so velike, zato bo treba predvidna gospodariti, da jim bo vsaj nekoliko zadosteno. Na nedavni seji se je predvsem temeljito razpravljalo o prehrani občanov. Kakor rudarji, ki delajo le tri dni v tednu in ne zaslužijo za hrano družine, je več tudi takih obrtnikov, ki nič ne zaslužijo. Občinski odbor jim bo po znižanih cenah dobavljal moko. Daljša debata se je razvila glede poplave cerkve v Čemšenju, kar bo že itak izčrpane davkoplačevalce spet obremenilo. Ker ima posojilnica in hramonica v Izlakah v previlih, da se ves njen čisti dobiček nakazuje v cerkvene namene, je pač potrebno ugotoviti, koliko je že izročila v ta namen.

Električna razsvetljava na bamonivladnosti se podaljša skozi Zelenec in se zveže z Izlakah, kar bo v tujskoprometnem pogledu prav važno. Litijski občinski odbor namerava preložiti klanec pod medijskim gradom in bo občina urgirala, da se to čim prej izvrši in da se tako zaposlijo brezposelni rudarji. Veliko število prošenj za podporo je moral ržiški občinski odbor pustiti neresenih, ker v blagajni ni denarja. Zlastno pa je, da nekateri izkoriščajo težave ne razmere v svoje umazane politične spekulacije, samo da omalovažujejo privredovanja v občinskem gospodarstvu. Hujšanje, ki ga že več časa vrši neka oseba, je doseglo višek in res že zasluži svoje plačilo.

zlasti poglavitno in do podrobnosti po načrtu urejeno delo.

Ob tridesetletnici obeh društev more posebno gledati nazaj zlasti naše izobraženstvo in naši denarni zavodi, ki so v najtežjih časih podpirali obe organizaciji. Ko je Zgodovinsko društvo preživelo težke čase svetovne vojne in prestopilo v novo Jugoslavijo, mu je bila Jugoslavija hvaležna s tem, da so postale o njega začetne ustanove samostojne in jame. Če velja kje, potem velja pač za mariborske znanstvene organizacije iz naraščajočega v za narod — zlasti na našem severu — delujejo in bodo delovale!

Styriaus.

Wagnerjeva proslava v Beogradu. Snobl je priredila Beograjska filharmonija Wagnerjev festival z izbranim sporedom. Kot solist je sodeloval naš slovenski rojak, operni pevec Marij Šimenc. Festival se je vršil pod pokroviteljstvom princa Pavla.

Adamčev »Smeš v džungli«, v slovenskem prevodu. Prihodnji teden bo Tiskovna za druga izdala prvo knjigo iz svojega letošnjega književnega programa: roman »Smeš v džungli«. O tem delu našega rojaka Louisa Adamčeva smo v »Jutru« pisali obširneje. Pa lani, ko je izšel ameriško — angleški izvirnik. Po knjigi »Dynamite«, ki je pravzaprav zgodovina delavskega gibanja v Ameriki, je »Smeš v džungli« (v izvirniku »Laughing in the Jungle«) prvi opozoril na pripovedniške odlike našega rojaka. Adamčev ime je po zaslugi ugodnih kritik v prvoraznih ameriških revijah — ustvarilo je

FRANČIŠKA GAAL

DRAŽESTNA, ŽIVAHNA IN TEMPERAMENTNA, KOT NASLOV NJENEGA PRVEGA FILMA

O TEM FILMU BO GOVORILA VSA LJUBLJANA!

PARTNER: PAUL HÖRBIGER

Kot dopolnilo najnovejši Foxov zvočni tehnik in Ufin kulturni film »Na vrhovih planinskih gozdov«!

Najslajši film v tej sezoni!

PAPRIKA

DANES PREMIERA!

Predstave ob 4., 4.8. in 4.10. zvečer.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

KULTURNI PREGLED

Ob tridesetletnici Zgodovinskega in Muzejskega društva v Mariboru

Včeraj, dne 17. marca je minilo 30 let, kar je bilo ustanovljenje Zgodovinskega društva za Slovensko Stajersko. Eno leto starejše je mariborsko Muzejsko društvo. Ker pa je MDM osonovilo in otvorilo mariborski muzej šele l. 1903., praznujeta obe društvi sočasno, v nedeljo dne 19. t. m. svoj tridesetletni jubilej.

Zgodovinsko društvo v Mariboru je zrastle iz dveh korenin. Prva je bilo domače vseučilišče, za katero so se baš pred 30 leti naši predniki zavzemali z vsemi silami in druga naša narodnost na Stajerskem. Ako smo hoteli Slovenci doseči svojo univerzo, smo morali izvršiti za to potrebna znanstvena predpela. Le-ta smo mogli Slovenci pred 30 leti opravljati le na Kranjskem, v Ljubljani. Na Stajerskem se ni bilo nobene znanstvene organizacije, kar je bilo zlasti v Podravju tem opasnejše, ker v tej narodnostno ogroženi pokrajini ni nikdo niti vršil, niti predstavljal kulturnega viška v našem narodnem življenju. Z namenom, da pripravila pot naši univerzi in da tudi znanstveno dokumentira kulturno živo slovenstvo v Podravju, so ustanovili Mariborčani 17. marca 1903 po inicijativi prelata dr. Kovačiča Zgodovinsko društvo.

Drugačen je začetek mariborskega Muzejskega društva. Za proučevanje naše preteklosti zelo zaslužni, toda osebno nemirni in nepreračunljivi prof. Fr. Ferik se je apr. 6 Ptujčani, ki jih je l. 1893. pridobil za ustanovitev ptujskega muzeja ter je našel v Mariboru zdravnika A. Raka, katerega je navdušil za idejo, da se ustanovi mariborsko Muzejsko društvo. Sicer je že ob koncu 19. stoletja obstojala v Mariboru močna skupina meščanov, ki je hotela ustanoviti mestni muzej, vendar je bila močnejša druga skupina, ki je stala na etališčen, da bodi graški muzej tudi mariborski muzej. Zaradi tega so odhajali mariborski muzejski predmeti v Gradec. Novo Muzejsko društvo si je pridobilo naklonjenost mestne občine. Mestne hranilnice in meščanstva, tako da je moglo že pomladi 1903 urejati novi muzej, za katerega je mestna občina dala na razpolago štiri sobe v stari sodnji. Pomen mariborskega Muzejskega društva, ki je bilo do prve svetovne vojne in v katerem so dobili Slovenci večino šole po prevaru, je v tem, da je postavilo odtok domačih muzejskih predmetov v tujino in zbralo mnogo naravoslovnih, lokalno — zgodovinskih, arheoloških in naravnoslovnih predmetov.

Zgodovinsko društvo si je postavilo širši delokrog na treh temeljih: na knjižnici, na arhivu in na narodnem muzeju. Podlaga za knjižnico in arhiv je ustvaril prvi društveni predsednik Alekovec, ki je podaril društvu bogato lastno knjižnico in številne osebne popise lavantinske duhovščine. L. 1905. pa je začelo društvo izdajati zgodovinski in narodopisni zbornik »Časopis za zgodovino in narodopisje«, ki je danes za »Slovenskim Pravitnikom« druga najstarejša naša znanstvena revija.

V tem delu se je razvijalo društvo in z njim tudi društvene ustanove. Naraščajoče knjižnice in arhiva društvo ni moglo več samo upravljati, kar so spoznali tudi naši javni činitelji. Kot prva je mariborska mestna občina vzela 1922 v upravo društveno knjižnico, iz katere se je razvila današnja mestna študijska knjižnica. Kot jubilejni dar za tridesetletnico pa je dravska banovina povzdignila društveni arhiv v banovinekozi in ga s tem prevzela v svojo oskrbo. Društveni muzej se je po prevaru združil z muzejem Muzejskega društva in oba nato z lavantinskim. Tudi pri muzeju je prišla dravska banovina obema društvoma v pomoč, ko je dodelila banovinskega arhivarskega muzeja kot urejevalca kulturnozgodovinskih zbirk.

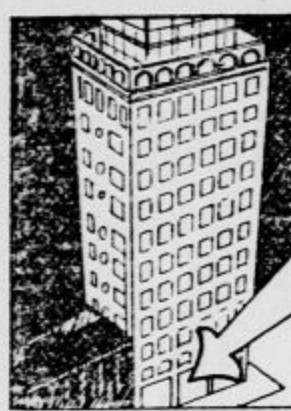
Zgodovinsko in Muzejsko društvo v Mariboru imata torej polno pravico, praznovati v nedeljo 19. marca svojo tridesetletnico. Pred tridesetimi leti ni imel Maribor še nobene znanstvene organizacije. Nato pa je

vsako društvo v svojem delokrogu razvijalo knjižnico, muzej in arhiv, ki so danes samostojne znanstvene ustanove, ki omogočajo v Mariboru smotno znanstveno delo. S tem pa eta dali obe organizaciji Mariboru značaj mesta z vsestransko razvitim kulturnim življenjem.

Da je imelo Zgodovinsko društvo na pariški mirovni konferenci važno vlogo, je znano; kljub temu pa lahko še enkrat podarimo, da je naša mirova delegacija odhajala nemške mirovne teze po Podravju in utemeljevala Maistrovo dovršeno dejstvo baš z gradivom, ki ga je v tem času zbralo Zgodovinsko društvo.

Izmed mož, ki so dvigali in vodili Mizejsko društvo, omenjamo dr. A. Raka in sedanjega predsednika prelata Fr. Kovačiča: slednji je tudi tisti, ki je od ustanovitve dalje idejno in praktično vodil Zgodovinsko društvo. Zato ne bo nedeljska proslava tridesetletnice samo spomin na znanstveno aktivnost Maribora v zadnjih 30 letih, ampak v isti meri tudi zahvala vse naše javnosti dolgoletnemu kulturnemu delavcu, prelatsu dr. Fr. Kovačiču, kateremu bo izročil ob tej priliki pomočnik bana g. dr. O. Firkmajer najvišje odlikovanje. Ob istem času prejme odlikovanje tudi čebelica v podrobnem delu obeh društev, upravnik N. L. Vrabl.

V četrto desetletje stopata obe društvi z jasnim programom: Muzejsko društvo z arheološkim in prirodoslovnim, Zgodovinsko pa z zgodovinskim in narodopisnim delom. Osamosvojene ustanove bodo omogočale

DROGERIJA KANC

Ne samo v
Židovski ulici —
odslej tudi v „Nebotičniku“

Razvijamo, kopiramo in povečavamo!
Voigtländer, Perutz filmi 6-9 Din 16.— in 18.—

Domače vesti

• **Meštrovičev poklon Franciji.** Francoški ministri so objavili: Veliki jugoslovanski kipar Ivan Meštrovič, ki je pravkar razstavil svoja dela v Parizu, je poslal prosvetnemu ministru De Monziu pismo, v katerem pravi, da poklanja francoskemu prosvetnemu ministru prve študijske risbe za svoje zadnje delo »Boroe Francije«.

• **Poljski konzulat na Jadranu.** Ze delj časa je na Poljskem obstajala namera, da bi se del poljskega izvoza usmeril preko naših pristanišč. V zvezi s to namero se je v Splitu ustanovil poljski konzulat, ki je te dni začel poslovati. V kratkem bo poselila Split delegacija poljskega poslanstva v Beogradu v svrhu proučevanja trgovinskih in pomorskih vprašanj.

Neprijetni okus in duh v ustih odstrani takoj odlično osvežujoča Chlorodont zobna pasta. Tuba Din 8.—.

• **Premestitve in namestitve v srednješolski službi.** Za suplenta na 2. realni gimnaziji v Ljubljani je nameščena Horvat Pfeifer Vida, premesteni pa so dr. Mirko Hribar iz Učice na realno gimnazijo v Kranju, Košir Franjo, učitelj šestin na realni gimnaziji v Brodu na Savi, na 1. realno gimnazijo v Ljubljani, Savc Ivan, učitelj šestin na gimnaziji v Celju, na klasično gimnazijo v Ljubljani, Ostrovska Josip, učitelj šestin na gimnaziji v Vranju, na realno gimnazijo v Mariboru, sovrat Marija, suplenta realne gimnazije v Dubrovniku, na realno gimnazijo v Celju, Kosovel Anica, suplent realne gimnazije v Gospiču, na realno gimnazijo v Mariboru, Kocjan Andrej, suplent realne gimnazije v Murski Soboti, na realno gimnazijo v Kočevju, Ostrovska Milica, suplenta realne gimnazije v Vranju, na realno gimnazijo v Mariboru. Za suplente so imenovani: Hunc Stanko na 1. realni gimnaziji v Ljubljani, Polgornik Ludmila in Medvešek Josip na 2. realni gimnaziji v Ljubljani, Kozak Ferdo, profesorski kandidat, na realni gimnaziji v Novem mestu, Branc Emilija, asistentka na univerzi, na državno realno gimnazijo v Kranju, Zgur Adela na realno gimnazijo v Ljubljani.

ISHIAS

je živčna bolezen, ki se zdravi doma z gotovim Plistyjskim blatinim obkladkom »Gamakompresa«. V vsaki lekarni. Informacije: Drogerija Gregorij, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

• **Higienski zavod v Splitu.** Kakor javljajo iz Splita, se bo konec tekočega meseca tamkajšnji higijenski zavod preselil v svojo novo palačo na Balkanski cesti. V novem domu se bo uredil tudi Pasteurjev oddelek.

• **Polasnilo v zadevi testenin.** G. E. Bežek, lastnik trdke specialitetnih testenin v Ljubljani, Groharjeva cesta 7, nas prosi za objavo naslednje ugotovitve: »Tržno nadzorstvo in Higijenski zavod mi lahko potrdita, da ni bilo nikakega povišja postopki proti moji trdki niti v pogledu barvanja, niti v pogledu predpisane količine dodatka jaje in da se mi ne more delati javno in od strani oblasti odnosno institucij nikakih očitkov.«

• **Polasnilo v zadevi testenin.** G. E. Bežek, lastnik trdke specialitetnih testenin v Ljubljani, Groharjeva cesta 7, nas prosi za objavo naslednje ugotovitve: »Tržno nadzorstvo in Higijenski zavod mi lahko potrdita, da ni bilo nikakega povišja postopki proti moji trdki niti v pogledu barvanja, niti v pogledu predpisane količine dodatka jaje in da se mi ne more delati javno in od strani oblasti odnosno institucij nikakih očitkov.«

Sodeluje simfonijski orkester, močan 150 moči! Originalni posnetki bikobor v Španiji!

MARGERITA NAMARA
primadona londonske in pariske opere kot Carmen

THOMAS BURKE
najslavnejši angleški tenorist kot Don Jose

LANCE FAIRFASE
slavni avstralski baritonist kot Escamillo

Londonska kraljevska opera v Ljubljani!

BIZETOVA POPULARNA OPERA

CARMEN

KOT DOPOLNILO UFIN ZVOČNI TEDNIK!

Danes premiera! Ob 4., 7. in 9. uri zvečer!

ZVOČNI KINO IDEAL

• **Meštrovičev poklon Franciji.** Francoški ministri so objavili: Veliki jugoslovanski kipar Ivan Meštrovič, ki je pravkar razstavil svoja dela v Parizu, je poslal prosvetnemu ministru De Monziu pismo, v katerem pravi, da poklanja francoskemu prosvetnemu ministru prve študijske risbe za svoje zadnje delo »Boroe Francije«.

• **Poljski konzulat na Jadranu.** Ze delj časa je na Poljskem obstajala namera, da bi se del poljskega izvoza usmeril preko naših pristanišč. V zvezi s to namero se je v Splitu ustanovil poljski konzulat, ki je te dni začel poslovati. V kratkem bo poselila Split delegacija poljskega poslanstva v Beogradu v svrhu proučevanja trgovinskih in pomorskih vprašanj.

XI mednarodni kongres PEN-klubov v Dubrovniku. Prejeli smo: Pripravljalna dela za ta kongres se nadaljujejo in je pripravljali odbor imel svojo zadnjo sejo v Zagrebu dne 5. marca. Naše paroplovne družbe so dale na razpolago za prevoz kongresnih udeležencev svoje najudobnejše parnike. Ti parobrodi bodo ostali za čas kongresa v dubrovniški lodi in bo del udeležencev stanovanj na njih. Pripravljajo se antologije našega pesništva in pripovedništva na francoskem in nemškem jeziku. Gradivo za te antologije je pripravljeno in se sedaj vršijo dogovori z izdajatelji, ki se bodo, kakor se upa, ugodno končali. Zanimanje inozemstva za kongres je veliko. Na povabilo, ki je bilo poslano vsem centrom PEN-klubov in njihovim članom, je prišlo že več prijav, posebno iz Anglije, Nemčije, Švice, Čehoslovaške, Francije in Holandije. Med drugimi je prišla svoja priložnost tudi ustanoviteljica PEN-kluba gospa Dawson - Scott. Natančno število udeležencev bo ugotovljeno do konca tekočega meseca.

V Ljubljano pride znameniti ženski pevski jazz-zbor „Singing Babies“

• **Javna zahvala.** Vsem, ki so se me spominjali ob priliki moje 50 letnice, izreklam tu potom najkrajšejo zahvalo. — Albin Komar, narodni poslanec.

• **Mesto gozdarskega inženjerja kot šefa gozdarskega oddelka mestne občine v Subotici** je razpisano. Prošnje do 10. aprila, informacije pri ljubljanski podružnici JSU.

• **Jadranska straža na Sušaku.** Na Sušaku se je predvčerajšnjim vršila glavna skupščina tamkajšnje krajevne podružnice Jadranske straže za severni Jadran. Dosedanji predsednik Viktor Caromin se je zahvalil na časti, nakar je bil za novega predsednika izvoljen Rihard Salcher, kontreadmiral v pokoju.

• **Ciril Metodova družba** pozivlja svoje podružnice, da skličejo občni zbor, novi odbor pa naznanijo družbi in sreskemu načelniku.

• **Zobotehniški sestanki.** Podpisana organizacija izjavlja, da ne odgovarja za zobotehniške sestanke, ki bi se sklicevali pod drugim naslovom in po potrebi ne bi imeli nevarnosti zobotehnikov. Društvo zobotehnikov za dravsko banovino s sedežem v Ljubljani.

• **Kopalci v Savi.** Lepo sončno vreme zadnjih dni je tudi v Zagrebu zabilo več kopalcev v savske valove. Temperatura Save je znašala le 5 in pol stopnje Celzija. Kopalci so skakali v vodo in plavali, vendar niso mogli vzdržati delj časa v hladni vodi. Ako se vreme ne poslabša, se bo letošnja kopalška sezona pričela mnogo prej kakor lani.

• **Sedemnajst let v ruskem ujetništvu.** Milivoj Jovanović iz okolice Sremske Mitrovice je 1916. v Galiciji prišel v rusko ujetništvo. Od tedaj se o nje ni ničesar več slišalo. Njegovi sorodniki v domovini so vsako leto prižgali sveče za njegov mir in pokoj in plačevali maše-zadušnice. Te dni pa se je pograbenec nenadoma javil iz Poljske svoji sestrji. V ujetništvu se je oženil ter ima dva sina. Pismo je pisano v ruskem jeziku. Šele po šestnajstih letih se mu je posrečilo iz Rusije priti na Poljsko, odkoder je namenjen v staro domovino.

• **Samomor v bolnici.** V bolnici usmiljenih sester v Zagrebu se je obesil Jože Krošl, tovarniški delavec iz Nove vasi pri Brezicah. Krošl je prišel od doma v zagrebško bolnico, da bi se zdravil zaradi bolezn v grlu. Čeravno njegova bolezen ni bila posebno težka, vendar ni upal, da bo ozdravel. Ko je po nemirni noči zgodaj jutraj vstal, se je obesil. Malo pozneje so ga našli mrtvega. Ko so po daljšem čakanju vrata siloma odprli, so našli Krošla že mrtvega. Krošl ni zapustil nikakega pisma.

• **Nagrobne spomenike** prodamo tudi za hranilne knjižice Kmetijske hranilnice in posojilnice. Franjo Kunovar, kamnoseško kiparsko podjetje, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

• **Oblike in klobuke kemično čistijo,** barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

DAMSKI PLAŠČI

so najelegantnejši in najmodernejši kroja pri **K. PUČNIKU**

Selenburgova 1, nasproti kavarne »Zvezda«
Trenchcoati, hubertusi, površniki, dežni plašči in pomladne obleke za gospode in dame v krasni izbiri. 106

Jaka, naš sluga je k Slamiču tekel vprašat kaj danes bo dobrega spekel.

In gospod Slamič povedal je Jaki:

»Pljučeno pečenko v vinski omaki!«

• **Utopila sebe in otroka.** Pasantom na Paronovcih v Banja Luti se je v sredo zvečer nudi grozen prizor. Neka žena, ki je nosila otroka v naročju, je — preden je mogel kdo to preprečiti — skočila z mostu v reko Vrbas ter utonila z otrokom vred. Kdo je nevarna mati, se ni moglo ugotoviti. Mati in dete sta izginila v valovih.

• **Steklina mačk in psov v Zagrebu.** Ker se je na področju mesta Zagreba ugotovil primer mačke stekline in proti nevarnosti, da se bolezni prenese tudi na druge pse in mačke, je mestni magistrat odredil 400-urni kontuma. Poteptanje psov in mačk se na vsak način mora preprečiti.

• **Okolica bolnika** se obvaruje hripe z okusnimi Anacot pastili dr. Wandera, ki se dobe v lekarnah za 8 Din.

Rekonvalescenti! Popolno zdravje vam

pravi španski MALAGA

liter Din 48.—

Delikatese FR. KHAM

Miklošičeva 8. — SPECERIJA.

Iz Ljubljane

• **Novi direktor Higijenskega zavoda.** Z odlokom ministra za socialno politiko in narodno zdravje je postavljen za vršilec dolžnosti direktorja državnega Higijenskega zavoda dr. Karel Petrič, dosedanj vršilec dolžnosti šefa socialno - medicinskega oddelka na tem zavodu.

27. marca

XVI. DRAŽBA KOŽ divjadi na Velesejmu

Pošljite nemudoma blago na naslov: Ljubljana »Divja koža« Velesejmu.

• **Rast velike Ljubljane.** Komaj je pomladno solnce odrazil svoje oči, že so na stavbiščih po mestu in okolici iznova zapeli krampi in lopate. Sredi živahnega dela so nekatere stavbe velikega stila, tako zavidava Dukičeva bloka, dograditev Delavskega doma, gradba Trgovske akademije itd. Vendar pa je zdaj še težko reči, ali bo to leto izkazalo tako obsežno gradbeno delavnost kakor lansko. Lani se je v mestu zidalo 1556 novih hiš, na Viki 244, v Mostah 243, v Zgornji siški 88, tako da se je na ozemlju bodoče velike Ljubljane zgradilo torej 2131 novih hiš. Več kakor polovica vseh teh hiš je manjših, katerih letna najemnina znaša manj kakor 10.000 Din — znamenje, da zidajo ljudje največ za svoje zasebne družinske potrebe, ne pa v spekulativne namene. Velikih hiš, katerih letna najemnina donos presega 100.000 Din, se lani zgradilo v Ljubljani 37.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«
Telefon 2730

TOM MIX v pustolovski GROM IN PEKEI

Danes zadnjikrat ob 4., 1/8. in 9.

• **Simfonični koncert.** V ponedeljek, dne 20. t. m. bo v veliki unionski dvorani simfonični koncert, ki ga izvaja pod vodstvom skladatelja Škerjanca združen orkester orkestralnega društva Glasbene Matice in drž. konservatorija. Na sporedu so dela skladateljev Brahmsa, Mendelssohna, De Falla in Hrističa. Na koncertu sodeluje odlični slovenski pianist Ivan Noč Izjava klavirski part v De Fallovi skladbi »Noči v španskih vrtovih, ki se na tem koncertu sploh prvič javno izvaja v Ljubljani Orkester je za naše razmere kaj častno zaseden, opozarjamo, da šteje med drugim 14 I. violin in temu primerno ostalo zasedbo. Ker je program izvrstno nastudiran, smo prepričani, da bo nudil koncert velik umetniški užitek. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. Cene običajne koncertne.

• **Če ste potrti, onemogli in nervozni,** če trpite na glavobolu, omotičnih napadih in slinco, potem je skrajni čas, da priporočite do rednih funkcij svojim notranjim organom (želodcu, jetrom, ledvicam) s tem, da zauživate nekaj tednov vsak dan pol kozarca Sakhelnerjeve naravne grenčice HUNYADI JÁNOS. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem! Dobiva se v lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah.

• **Simfonični koncert.** V ponedeljek, dne 20. t. m. bo v veliki unionski dvorani simfonični koncert, ki ga izvaja pod vodstvom skladatelja Škerjanca združen orkester orkestralnega društva Glasbene Matice in drž. konservatorija. Na sporedu so dela skladateljev Brahmsa, Mendelssohna, De Falla in Hrističa. Na koncertu sodeluje odlični slovenski pianist Ivan Noč Izjava klavirski part v De Fallovi skladbi »Noči v španskih vrtovih, ki se na tem koncertu sploh prvič javno izvaja v Ljubljani Orkester je za naše razmere kaj častno zaseden, opozarjamo, da šteje med drugim 14 I. violin in temu primerno ostalo zasedbo. Ker je program izvrstno nastudiran, smo prepričani, da bo nudil koncert velik umetniški užitek. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. Cene običajne koncertne.

• **Če ste potrti, onemogli in nervozni,** če trpite na glavobolu, omotičnih napadih in slinco, potem je skrajni čas, da priporočite do rednih funkcij svojim notranjim organom (želodcu, jetrom, ledvicam) s tem, da zauživate nekaj tednov vsak dan pol kozarca Sakhelnerjeve naravne grenčice HUNYADI JÁNOS. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem! Dobiva se v lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah.

Pomoč v gospodarski krizi

Huda gospodarska kriza ugonablja trgovino in industrijo, a poleg tega škoduje tudi zdravju vseh slojev ljudstva. Stalna bojazan, da se ne bi kriza povečala, da se ne bi delo v našem podjetju ustavilo, brezposelnost, pomanjkanje in beda uničujejo zdravje. Toda vendar je važnejše, da v tem času ohranimo zdravje in energijo kakor v času, ko lahko z zaupanjem zremo v bodočnost.

• **Nov park.** Poprej neuporabljivi pas sveta med Cesto v Rožno dolino in železniško progo, po katerem je tekel občestni jarek, bo sedaj, ko so tamkaj uredili kanalizacijo, jarek pa zasuli in svet zdravni, preurejen za lep park. Delavci mestnega vrtnarstva so potrebna dela že začeli. Park bo vsekar v okras temu delu mesta, poživil bo okolico in nudil ljubljancem prijeten sprehod v senci deloma že zasačenega drevedora.

• **Ljubljanski esperantisti.** Žilji delovanje je že ponovno vzbujalo priznanje v vseh estah delih naše države in v inozemstvu, so imeli dne 16. marca občni zbor. Vodi ga je dolgoletni predsednik in ustanovitelj ljubljanskega esperantskega kluba g. Herkov. V svojem poročilu je ugotovil, da ima esperanto v naši domovini in tudi posebej v Ljubljani čedalje več pristažev in poznavalcev, za kar ga hvala idealizmu klubovega članstva. Obširno ta niško poročilo je podal g. Kozlčar, nazivljivi društveni tajnik in propagator esperanta v radiu in v tisku. Posebej je poudaril o uspehu esperantskih predavanj v radiu, ki so imela ugodne odmeve tudi v inozemstvu. Z njimi je opravljal lepo propagando za našo zemljo in našo kulturo. Velikega pomena bo tudi jugoslovanska antologija v esperantu. Ljubljanski esperantski klub preskrbi, da bodo v nji primerno in dostojno zastopani Slovenci — Ljubljanski klub je daljal izpodbudo tudi klubom na deželi in je »voj voja pokret« v Sloveniji, sodelujoč občan pri organizaciji gibanja v vsaj Jugoslaviji v Ljubljani je priredil lani tri tečaje esperanta za začetnike. Iz njegovih vrst ima sotrdujke tudi skupni orzan naših esperantistov, v Slav. Brodu izhajajoča revija »La Sufa stelo«. Za blagajno je poročal g. Kramar, o knjižnici gđ. Zupanova, o učenih knjigah gđ. Jerebora. Pri vseh vseh je bil soglasno izvoljen za predsednika g. Jože Kozlčar, v odbor pa g. Ivan Kralj, dr. Oskar Reya, Franc Pirce, Maks Sajko, Jože Kramar, Marija Petrič, Jelka Dejak in Josip Jakin. Novi predsednik je razvil delovni program in zaključil dobro obiskani občni zbor s pozivom na novo delo.

• **Velicaste Poljskih Tater** je naslov predavanja, katero priredi v torek, dne 21. marca ob 6. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti »Društvo prijateljev poljskega naroda«. Predaval bo g. Juleviti Staniš, vpok. šolski nadzornik, znani naš planinec. Predavanje bo polasnevalo 57 krasnih skiptičnih slik, panoram in zemljevidov. Vstopnina: sedeži 5 Din, stojšča 2 Din, dijakom prost vsop. Vabljeni planinci, sportniki in prijatelji društva.

• **Preporodovci.** Danes se bo vršilo redno predavanje kulturno-znanstvene sekcije. Predaval bo g. ravatelj Evgen Lovšin o sodobni politiki in gospodarstvu pri nas in drugod. Začetek predavanja točno ob pol 6. Pred predavanjem to je točno ob četrt na 5 (16.15) se bomo slikali vse Preporodovce in Preporodovci. Slikanje in obisk predavanja je strogo obvezen za vse članke in članke Preporoda. Tovaršiš starešine vladno vabljeni.

• **Društvo »Soča« naznanja,** da bo predaval danes pri »Levici« prof. Josip Bačič o Eugeniju Kumičiču, romanopiscu iz vzhodne Istre. Odmor vabi člane in vse prijatelje, da pridejo polnoštevilno k temu literarnemu poučnemu predavanju. Sledil bo na večer vsem Jozetom in Jozicam družabni večer, sodeloval bo oktet pevskega zbora »Husolina Sattnerja« iz Most pod vodstvom pevovodje g. Vinka Rupnika. Začetek ob pol 21. Vstop svoboden.

PRIZNANO DOBER

CVIČEK

10 Din Dln 10.—
čez ulico „ 9.—
in druga prvovrstna vina od 10 Din naprej.
Specialitete v slaščicah, sendvičih I. t. d.
BAR BUFFET KOŠAK SLAŠČICARNA
Prešernova ulica. 3902

NAZNANILO!

Staroznana in popolnoma renovirana

restavracija „pri Mraku“

na Rimski cesti št. 4. je od danes zopet odprta. Dobra kuhinja. Najboljša vina. Nizke cene. Posebna soba in lep salon za razne svrhe na razpolago.

Abonenti se sprejemajo. — Priporoča se

MIRKO TRATNIK, restavrater.

studij o njem (Marcel Schwob, Thrasne, Suarez, Champion), njegove pesmi so razširjene v mnogih izdajah, med katerimi je najnovejša, a prav okusna izdaja v zbirki »La Génie de la France«. Nedavno je izšla o Villonu nova knjiga »La Passion de Maître François Villon«, ki jo je spisal Pierre d'Alheim. Charles Kunstler je pravkar pripravil spis »Les Amours de François Villon«. Tudi v slovenski književnosti je opaziti zanimanje za Villona. Oton Zupančič nam je nekoč pripovedoval, da je označil za največja francoskega pesnika Villona, ko so ga v Paru vpraševali, kdo »zmel« Francozov mu je »zbljži in največji. Ta odgovor slovenskega poeta je takrat nekako preenečil, saj je bil Villon popolnoma priznan šele ob nedavni 500letnici. Najboljši slovenski poskus, podati znokroženo sliko o burnem življenju in nemirnih delih tega srednjeveškega postopaka in poeta, je v zbirki esej Alfonza Gsepna v »Ljubljanskem Zvonu« pred dvema letoma. O njem so pisali še dr. Travnar, dr. Debeljak in drugi. Prevajali so ga dr. A. Gradnik in dr. Mirko Pretnar.

V Ljubljano pride znameniti ženski pevski jazz-zbor

„Singing Babies“

— Osebnostna Obea v Ljubljani poročila zbiranja v nedeljo o 5. hod. odpoledne v Narodnim domu loutkovih predstavitev, pravdepodobno poslednji v jarni sezoni. Na poročilo veselohra »Čerti na hrade«. Hoste vrtitani!

— Od doma je pobegnil 13letni Jožef Jakopli, učenec II. razreda osnovne šole na Viču, stanujoč pri svoji materi na Cesti na Brdo 8, je 14. t. m. neznan kam pobegnil. Dečka so iskali vsepovsod, a zaman. Ker ima na Dolenjskem sorodnike, ni izključeno, da jo je mahnil doli. Mladi ubežnik je za svoja leta krepke postave, kostanjavi las, oblečen pa v rjav suknjič in temne hlače.

— Raznoterosti izpred sodišča. Andrej Mali, zoper katerega je državni tožilec v procesu proti Lombardu zahteval preiskavo zaradi suma krive prisige, je bil pred dnevi izpuščen. Razprava se ni razpisala. — Prihodnji teden bo več zanimivih razprav pred kazenskim sodnikom okrajnega sodišča. Tako bo imela svoj epilog borba obrtnikov za samostojno in neodvisno združeno obrtniško zbirnico. Neki obrtnik tudi drugega zaradi žaljenja časti. Tudi afera viškega mesarja zaradi na trg pripeljanega nežigosanega mesa pride pred okrajnega sodnika in se bo najbrž v četrtek popoldne zaključila. — Zadeva kranjskega industrijskega g. Kocbeča star., ki je lani poleti zbudila v Ljubljani in povsod veliko senzacijo, se bo naposled pred malim senatom likvidirala. Za to razpravo vlada že sedaj večje zanimanje. — V Selanovem procesu zaradi ponarejanja sto in tisoč dinarskih bankovcev je Stoli sedmorice v Zagrebu na pritožbo državnega tožila zvišal nekaterim obsojencem kazni za pol leta od one, ki jo je prisodilo ljubljansko deželno sodišče.

Iz Celja

— Zelna seja hišnih posestnikov. V četrtek zvečer se je vršila izredna odobrovala seja Društva hišnih posestnikov za Celje in okolico, ki je bila posvečena spominu umrlega predsednika g. dr. Antona Božiča. Pokušaj, znan po svojem blagem značaju, je mnogo let deloval kot predsednik društva in mu posvečal nesebično svoje moči. Vse delo, ki je bilo čisto prav veliko, je opravljal tudi kot pravi zastopnik brezplačno. Odbor je sklenil, da bo izkazal pokojniku hvalačnost s tem, da bo daroval namesto venca in časopisnih omemric dobrodelnim društvom. Dijaški kuhinji, krajevni zaščiti dece in mladine, Protituberkulozni ligi, Kolni Jugosl. sester in konferenci sv. Vincenca po 200 Din.

— Krajevna organizacija JRKD za Celje in okolico je priredila v četrtek 16. t. m. zvečer tretje nadaljevanje predavanja o živalskih kužnih boleznih. Predavanje se je vršilo ob lepi nedežbi vasčanov v gostilni g. Supergerja na Lopati. Sreski veterinarški referent g. Maksim Stribar je žel splošno priznanje. V imenu prebivalcev Lopate se mu je zahvalil posestnik g. Krajnc in obenem tudi prosil strankine funkcionarje, naj ostanejo tudi v naprej v stiku z ljudstvom. Krajevna organizacija namerava v najkrajšem času prirediti predavanja o prvi pomoči pri nezgodah.

— O sladkorni industriji v Jugoslaviji bo predaval v ponedeljek ob 20. na Ljudskem vseučilišču v risalnici meščanske Šole g. inž. Janko Čuček. Predavanje bodo spremljale skopične slike.

— Mladinska telovadna akademija bo 1. aprila ob 20. v mestnem gledališču in se bo ponovila v nedeljo 2. aprila ob 16. Nastopili bodo oddelki sokolske dece in naraščajoča s pestrim in bogatim novim sporedom.

— Koncerta Cirilo - Metodovega zbora ne bo, ker je premalo zanimanja za vstopnice. S tem odpade dopolnilno tudi staroslovenska liturgija in župni cerkvi.

— Počitniške kolonije celjskega Kola v Bakarcu. Zaradi nenadne premostitve blagajničarke gđ. M. Kernove sprejema pismene in ustne prijave predstavnica ga. Marica Sernečeva v Gregorčičevi ulici 1. Osebnostne prijave sprejema vsak torek od 14. do 16.

— Tat v stanovanju. V četrtek med 10. in pol 11. dopoldne se je epizilil neznan prijatelj tute lastnine v sobo postrežnič Franciške in Ane nad Kanušerjevo gostilno v Prešernovi ulici. Vlomil je v dva kovčega ter odnesel iz njiju Franciški 3000 Din, Ani pa 400 Din. Nabral si je tudi nekaj perila, a ga je pustil na stopnicah. O storilcu še ni sledu.

— Nabavite si takoj nove srečke drž. razredne loterije v podružnici »Jutrac« v Celju.

— Elitni kino Union. Danes ob pol 17. in pol 19. zvočni vefilmi »Zmagovalec« in dve zvočni predgri.

Iz Maribora

— Šahovski velempster Bogoljubov bo v torek 21. t. m. prispejal v Maribor in bo prireditel istega večera za poljubno število igralcev simultano, h kateri se vabijo že sedaj vsi prijatelji šaha. Prijave sprejema prof. Faval pismeno v kavarni »Central« ali pa v kavarni »Astoria«. Kraj prireditve bo se pravočasno napovedal.

— Promocija. Za doktorja prava je bil te dni promoviran na ljubljanski univerzi odvetniški koncipient g. Zvonko Cvetko, sin solskega upravitelja g. Frana Cvetka v Krčevini pri Mariboru Čestitamo!

— Emigrantsko društvo v Mariboru bodo priredili 10. dopoldne predavanje pod naslovom »Naši bratje in meje«. Predaval bo akademik Iskra iz Ljubljane. Občinstvo naj v čim večjem številu poseti predavanje in s tem pokaže, kako tesno je vezana usoda tega naroda z nami.

— O zadružništvu kot gospodarski obliki bodočnosti bo predaval v okviru idejnega mladinskega tečaja ZKD v nedeljo 19. t. m. ob 9.30 uri dopoldne v dvorani Ljudske univerze inšpektor Privilegirane agrarne banke v Beogradu g. Miloš Stibler.

— Šahovski turnir, ki je bil v dveh kolid odigran že pretekli nedelji, se nadaljuje jutri s tretjim kolom. Sposrijeli se bodo igralci Mariborskega šahovskega kluba s člani »Triglava«. Izgleda, da si bo prehodni pokal pridobil MŠK. Za drugo mesto pa se bosta spoprijela »Napredek« in »Zeleznikar«. Prihodnji nedeljo 26. t. m. pa bo tekma med ljubljanskim dijaškim klubom Jadranom in Mariborčani.

— Obredba divjih lovcov. Svojetasno emo poročali, da je prišlo v noči od 5 do 6. novembra lani v gozdu pri Sv. Miklavžu na Drevskem polju do pravega spoja med divjimi lovci in lovskimi čuvalema Bozdanom Dolničkom in Lovinkom Brodnjakom, ki sta bila pri tem po krogih divjih lovcov hudo ranjena. Prepeljali so ju v mariborsko bolnico, odtod pa celo v ljubljansko, nakar sta se vrnila domov kot invalida. Včeraj dopoldne se je zagovarjalo več lentov od Sv. Miklavža in iz vasi Skoke. Obojejeni so bili: Jože Kukovič in Ludvik Plomberger na 13, Jože Maglica, Anton Kukovič, Marjan Matina in Franc Krašna pa na 8 mesecev težke ječe. Obojejeni morajo tudi solidarno plačati odškodnino, in sicer vsakemu pezniku po 5000 Din ter bolniške stroške v višini 6400 Din.

— Poškodbi je podlegel. Poročali smo, da si je v Rušah v samomorilnem namenu pogel iz flobertha kroglo v glavo 24letni čevljarji pomočnik Ignac Stander. Navedeno ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnico. Ves trud zdravnikov je bil zaman, Stander je včeraj podlegel poškodb.

— Zrtev napada. Pred dnevi so štirje neznan fantje napadli v neki vinski točilnici v Radvenih pri Ljutomeru 23letnega posestnika Cirila Kanjižiča in ga nevarno poškodovali po glavi. Kanjižiča so morali domati prepeljati v mariborsko bolnišnico.

— Mestno avtobusno podjetje bo jutri na dan sv. Jožefa pomožilo avtobusni promet na progi št. 2 v Studence in nazaj. Avtobusi bodo vozili po Ruški cesti, Crtomirovi, Krekovi do železnškega prelaza.

— Popis živine. vozov in motornih vozil. Mariborsko mestno načelstvo je pri primerjanju evidence lastnikov konj, vozov in motornih vozil z najnovejšimi statističnimi podatki ugotovilo, da lastnik konj, volov, oslov, vozov, avtomobilov, motornih koles in biciklov pri prodaji oziroma zamenjavi teh sprememb ne sporoča vsojaku uradu. Zato naj vsi lastniki omenjenih živali in vozil iste prijavijo, seveda le za ozemlje mesta Maribora, v času od 20. tega meseca do 10. aprila pri mestnem vojaškem uradu med uradnimi urami.

Iz Kranja

— II. redni občni zbor Jugoslovensko-čehoslovske lige v Kranju se bo vršil 3. aprila ob 8. zvečer v društvenih prostorih hotela »Jelen« z dnevnim redom: poročilo funkcionarjev glavnega odbora, volitev predsednika in ostalih članov novega odbora ter slučajnosti.

Iz Hrastnika

— Kino Sokol predvaja danes in jutri ob 14. in 20. film iz dobe francoske revolucije »Kraljičina ogrlica«.

Iz Novega mesta

— Zalosten in vesel dogodek obenem. Ko so v torek ob 16. položili Novomeščani k večjemu počitku hotelirja g. Ivana Kokliča, je njegov sin zdravnik g. dr. Ivan Koklič prejel iz Zagreba brzojavko z veselico novico, da je ob istem času na zagrebški kliniki povila njegova mlada soproga gospa Carmen zdravega sinčka-prvorojenca. Pač izredno naključje!

— Lep uspeh železničarjev. V nedeljo je imel občni zbor pevski odsek »Sloga« Neumorn predsednik odseka, šef prometne službe g. Alojzij Kavsek je še posebej podpril delegata centrala g. Mihaela Ožanca iz Ljubljane. Mladi odsek šteje 40 pevcev. Pred meseci pa se je ustanovil tudi glasbeni odsek, v katerem aglno delujejo člani šram. Rednih podpornih članov je okrog 200. Odsek, ki je imel večje stevilo vaj in pet javnih nastopov, je priredil tudi več skupnih izletov. V novem odboru so: predsednik Alojzij Kavsek, tajnik Čampelj Franc, blaginjak Česelnik Peter, pevovodja Gorenjak Rafael in vodja glasbenega odseka Golobič Franc.

Iz Ptujja

— Zasledovan zlikovec. 13. t. m. ponoči se je pojavil na banovinski cesti Hajdina-Sv. Lovrenc neznan možki, ki se je pripeljal s kolesom v bližino železniške čuvajnice št. 10. Iz same občestnosti se je spraval na mlade sadne nasade, jih začel lomiti in napravil občutno škodo. Železniški čuvaj, ki je neznanca opazoval, se je podal na zasledovanje, vendar ga je neznanec opazil in pobegnil. V naglici pa je pozabil na svoje kolo, katero je čuvaj zaplenil in izročil orožnikom v Ptuj. Ti so zlikovcu že na sledu in bo dobil zaslužen kazni.

— Kino predvaja v soboto ob 20. in nedeljo ob pol 19. in pol 21. uri tonfilmsko opereto »Grofica Marica« namesto filma »Pesem noči«.

SOKOL

— Prosvedni odsek Sokola Ljubljana - Šiška vlnjudo vabi stareše dece in naraščajo, da se redno udeležujejo pripravevanja pravljic, ki se vrši vsako nedeljo dopoldne ob 11. Pripravevanje je združeno s predvajanjem kulturnih filmov.

— Sestanek sokolskih voditeljev in vadi- teljev v Brežicah. V nedeljo 19. t. m. po prihodu jutranjih vlakov se bo vršil v telovadnici sokolskega društva v Brežicah sestanek vadi- teljev in vadi- teljev vseh oddelkov iz spodnjeposavskega okrožja v svrhu predelave prostih in tekmovalnih vaj za vse oddelke Sestanek bo vodil župni prednjak br. Burja iz Celja. Udeležba je obvezna vse vadi- telje in vadi- telje.

— Občni zbor sokolske župe Maribor. Občni zbor mariborske sokolske župe je preložen na nedeljo 26. t. m. Občni zbor bo ob 9. dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. — Uprava mariborske sokolske župe poziva vse edince, ki še niso poslale velike statistike in statistike sodela in vasijske mladine, da to nemudoma stori.

— Prav tako naj pošlijo posamezne predloge napravke na 18. t. m., ker se kasneje došli predlogi ne bodo upoštevali.

Vremensko poročilo

— Meteorološkega zavoda v Ljubljani: Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlažnost, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm, 9. temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

17. marca. Ljubljana 7, 763,9, 1,1, 90, mir, meg., —; Maribor 13, 759,2, 12,8, 50, WSW, 6, 1, —; Zagreb 7, 761,5, 2, 70, mir, jas., —; Beograd 7, 762,2, 6, 60, ESE, 1, jasno, —; Sarajevo 7, 763,0, 8, 60, SE, 4, jasno, —; Skopje 7, 766,9, 0, 90, mirno, jas., —; Split 7, 763,4, 8, 70, NE, 1, 1, —; Kumbor 7, 762,9, 7, 90, mirno, 3, —; Rab 7, 764,4, 6, 70, mirno, jasno, —; Temperatura: Ljubljana 16,2, 0,7, Maribor 15,2, 1, Zagreb 17, 4, Beograd 19, 6, Sarajevo 18, 1, Skopje 17, —, 1, Split 15, 7, Kumbor —, 6, Rab —, 6.

Sonce vzhaja ob 6.10, zahaja ob 18.3. Luna vzhaja ob 0.23, zahaja ob 8.15.

Gospodarstvo

Sporazum o naših dolgovi v Franciji

Amortiziranje vseh predvojnih in povojnih državnih dolgov v Franciji se ustavi za tri leta

Beograd, 17. marca.

Dne 9. t. m. so v Parizu parafirali sporazum med zastopniki kraljevske vlade in odbora za zaščito francoskih portierjev glede olajšav za naša predvojna in povojna posojila v Franciji.

Kakor znano, je naša država oktobra lanskega leta ustavila obrestno in amortizacijsko službo vseh svojih posojil v tujini.

Razlogi, ki so jo do tega dovedli, so po eni strani huda gospodarska stiska, ki je pritisnila na svet in ki je imela za nas kot agrarno državo še posebne posledice, po drugi strani pa sta tisočovni moratoriji in ukinitve reparacijskih plačil odvzela Jugoslaviji znatne letne prihode v tujih devizah.

V zavesti svojih dolžniških obvez pa je kr. vlada stremela za tem, da to izjemno stanje čimprej legalizira in da se zaradi ohranitve svojega kredita v tujini sporazume s tujimi portierji tako, da bodo ti upoštevali njeno začasno plačilno nesposobnost v tuj valuti.

Pogajanja z zastopniki francoskih portierjev kot prvih in glavnih upnikov naše države so se končala s popolnim uspehom.

Pa vsestranski proučitev našega finančnega in denarstvenega položaja je odbor za zaščito francoskih portierjev pristal na sporazum z nastopnimi glavnimi določbami:

Amortiziranje vseh predvojnih in povojnih državnih posojil v Franciji se ustavi za tri leta, to je od 14. oktobra l. 1932 do 14. oktobra l. 1935.

Državna blagajna se oprosti vsakega obveznega prenosa tuje valute iz tega naslova za dobo tega moratorija. Glede izplačila dospelih kuponov v tej dobi se ponudi portierjem ena od teh dveh možnosti:

1. zamenjava dospelih kuponov za posebne funding-obveznice in izplačilo 10-odstotne vrednosti kuponov v gotovini v francoskih frankih ali

2. izplačilo v naši državi v dinarjih, ki se obračunajo po njihovi zakonski zlati vrednosti tako, da s temi dinarji razpolagajo samo v mejah naših predpisov o devizno-valutnem prometu.

V tem primeru je treba te kupone predložiti v izplačilo v roku 6 mesecev od dneva njihove dospelosti.

Funding-obveznice se glase na 250, 500 in 1000 frankov in se obrestujejo po 5 odstotkov letno. Te obresti se izplačajo vsakega 14. aprila in 14. oktobra.

Te obveznice se morajo amortizirati najdalje v roku 25 let, računajoč to dobo od 14. oktobra l. 1932, dalje.

Amortizacija se opravi z odkupom na borzi ali z zbrajanjem, kar je odvisno od tega, ali je tečaj obveznic pod nominalno vrednostjo ali nad njo.

Za izplačilo izpod 250 frankov se izdajo potrdila po 5 in 10 frankov, ki ne dajejo obresti, ki pa se morajo združiti ali zamenjati z obveznicami po 250, 500 ali 1000 frankov.

Zneski za funding-obveznice, semkaj spada tudi izplačilo 10 odst. vrednosti kuponov v gotovini, se morajo zagotoviti iz državnih sredstev tako, da je treba v to svrhu v prvi vrsti uporabiti proste preseške 20 odst. iz klirirga s Francijo, ki je na podlagi nekega prejšnjega sporazuma naš Narodni banki za razpolago.

Z izdajanjem funding-obveznic bodo oproščeni deponirani zneski v dinarjih za dosedanja službo zunanjih posojil. S tem sporazumom se morajo namreč tako oproščeni zneski položiti na posebni račun pri Narodni banki in ukoristiti za izboljšanje finančnega in denarstvenega položaja v državi.

Sporazum s francoskimi portierji stoji v veljavo takoj po sklenitvi podobnih sporazumov z drugimi portierji naših državnih posojil v tujini. To se mora zgoditi najdalje do 1. maja let. AA

Gospodarske vesti

— Avstrijske zahteve po pogajanjih za novo trgovsko pogodbo s Jugoslavijo. »Neue Freie Presse« poroča: »Kakor smo že javili, se je pokazala potreba za nova trgovinska pogajanja z Jugoslavijo. Trgovna pogodba z Jugoslavijo je bila sklenjena približno pred enim letom in Avstrija je lakrat odstopila od izvestnih carinskih olajšav sprito naziranj, da se bodo tudi jugoslovske dobave Avstriji primerno zmanjšale. Toda kmetijski uvoz Avstrije iz Jugoslavije je bil v preteklem letu celo večji kakor v prejšnjih letih. Zaradi tega zahteva Avstrija zdaj revizijo pogodbe v tem pravcu, da bi se morala Jugoslavija obvezati za nabavljanje večjih količin avstrijskih industrijskih produktov po kopenskijskem potu.

Na drugi strani nameravajo avstrijski agrarji v zvezi z novimi pogajanjimi doseči zmanjšanje uvoznih kontingentov za kmetijske pridelke iz Jugoslavije.

— Dividenda Privilegirane agrarne banke. Na podlagi sklepa tretjega rednega obne zboru delničarjev Privilegirane agrarne banke 15. t. m. bo banka izplačevala 6% dividendo na kupon 2. Izplačilo se bo vršilo pri blagajni banke za kupone vseh serij od 16. t. m. Prav tako se bo dividenda izplačevala tudi pri Poštni hranilnici, njenih podružnicah in vseh poštah v državi na kupone prvih treh serij delnic.

— Carinjenje poštnocarinskih pošilk. Združene trgovce v Ljubljani obvešča interesente, da je na predstavo, ki jo je predložilo ljubljanski glavni carinarnik v zadevi carinjenja poštnocarinskih pošilk, dobilo pojasnilo, da velja glede tega razpis ministristva financ z dne 11. januarja letos. št. 939, ki določa, da mora biti vsaka faktura, ki se predloži zaradi carinjenja blaga, opremljena s potrdilom lastnika blaga in da je blago tako, kakor je predpisano z razpisom C. br. 11.780 od 18. marca l. 1926. V primerih, da dosepejo fakture po pošti obenem s pošiljko kot priloga sprememu listu neoverjavljene in brez potrdila lastnika, se take fakture ne jemljejo kot dokaz vrednosti blaga in se smatra v pogledu za računavanja skupnega davka, kakor da fakturi ni bila priložena. To se pravi, da mora vsakdo, ki je naročil blago v tujini, zahtevati od dobavitelja, da mu izstavi pravilno fakturo in mu jo dopošlje tako, da jo bo prejel prej kakor pošto pošiljko. Na ta način namreč bo mogel prejemnik blaga zadostiti zgornjemu razpisu ministristva financ. Opozorjamo torej, da fakture, ki so priložene pošiljki, ne veljajo kot listina za predpis davka na poslovni promet in luksumnega davka, in je treba torej predložiti originalne fakture, ki pa jih mora seveda prejemnik blaga imeti v rokah že pred dospelostjo pošiljke in jih v smislu zgornjega razpisa overoviti ter pravočasno predložiti carinski pošti ter kolkovati s takšno za 2 Din. Kdor želi, da se mu faktura po ocarinjenju blaga vrne, mora predložiti carinski pošti skupno s fakturo tudi še posebno izjavo, ki jo dobij pri carinskem poštenem uradu, ki jo je treba kolkovati s takšno za 2 Din. Na podlagi takega postopanja se bodo trgovci obvarovali nepotrebnih stroškov in neprimlik ter se bo blago pravilno ocarinilo s skupnim davkom na poslovni promet in luksumnim davkom.

— Redna glavna skupščina Druženja trgovcev za Srez Celje, Gornji Grad in Šmarje pri Jelšah v Celju. Uprava združenja sklicuje 10. redno glavno skupščino za četrtek 30. t. m. s pričetkom ob 8. zjutraj v nalo dvorano Narodnega doma v Celju. Na dnevnem redu bodo razprave o osiustnem poročilu funkcionarjev, o proročanju za l. 1933, in določitvi prispevkov in o samostojnih predlogih članov in slučajnih. Svojeostojni predlogi posrednih članov morajo biti predloženi upravi vsaj tri dni pred zborovanjem, to je do 26. t. m. do 18. Za pravnovaljavno razpravljanje in sklepanje skupščine je po členu 16. pravil potrebna prisotnost vsaj tretjine članov. Če ne pride na skupščino ob določenem času zadostno število članov, sme skupščina eno uro kasneje razpravljati in sklepati o predmetih, ki so na dnevnem redu, ne glede na število

prisotnih članov. Udeležba na zborovanju je za vse člane obvezna. Izostanki se morajo pravočasno pred dnevom zborovanja pismeno opravičiti, sicer ima uprava pravico po členu 368. obrtnega zakona naložiti članom, ki izostanejo, ne da bi se predhodno opravičili, denarno globo do 1000 Din.

Borze

16. marca. Na ljubljanski borzi je oslabela deviza na Berlin, okrepili pa so se Amsterdam, Bruselj, London, New York, Pariz, Praha in Trst. Curih je neizpremenjen. Avstrijski šilling se je v privatnem prometu zaključeval po 9.10 do 9.15 Din.

Na zagrebškem efektom tržišču se je vojna škoda zaključila za kaso po 172 in 173, za aprila pa po 175. 7% investicijsko je bilo zaključeno po 42.50, Privilegirana agrarna pa po 218. — Avstrijski šilling je notiral 8.70 do 8.80 (zaključek 8.75), grški boni pa 30 do 35.

Derive

Ljubljana. Amsterdam 2308.74 — 2320.10, Berlin 1361.25 — 1372.05, Bruselj 800.24 do 804.18, Curih 1108.35 — 1118.55, London 195.53 — 199.13, New York ček 5683.25 do 5711.51, Pariz 225.43 — 226.55, Praha 170.12 do 170.98, Trst 293.79 — 296.19.

Zagreb. Amsterdam 2308.74 — 2320.10, Berlin 1361.25 — 1372.05, Bruselj 800.24 do 804.18, London 197.33—199.13, Milan 293.79 do 296.19, New York kabel 5705.25—5733.51, ček 5683.25 — 5711.51, Pariz 225.43—226.55, Praha 170.12 — 170.98, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.34, London 17.855, New York 515, Bruselj 72.20, Milan 26.575, Madrid 43.70, Amsterdam 208.425, Berlin 123.05, Dunaj 72.83 (58.80), Sofija 3.70, Praha 15.37, Varšava 58, Atene 2.97, Bukarešta 3.08.

Elektri

Ljubljana. Vojna škoda 171 — 174, 7% investicijsko 42 — 43, 8% Blair 36 — 38, 7% Blair 34 — 35, Trbovlje 140 — 150.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda za kaso 176 — 178, za mare 175 — 178, za april 176 — 177, za maj 175 den, 7% investicijsko 42 — 43, 4% agrarne 22 — 23, 8% Blair 36.50 — 38, 7% Blair 33.50 — 35, 7% posojilo Državne hipotekarne 37 — 42, 6% beglučke 30.50 — 31.25; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 — 35, Impeks 50 den, Seferana Osiček 100 — 105, Trbovlje 150 bl; bančne vrednote: Narodna 4500 bl, Privilegirana agrarna 218 — 222.

Beograd. Vojna škoda promptna 173 in 180 zaključka, 7% investicijsko 42 zaklj., 6% beglučke 31.75 in 30.25 zaklj., Narodna 3350 — 3400, Privilegirana agrarna 196 zaključek.

Borzna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (17. t. m.) Tendence za lesovl. Zaključen je bil en vagon tranov. Povpraševanja: 100 do 120 m³ rezane naravnne bukovine, paralelne, ostrorobe, očeljene, od 27 do 100 mm debeline (v reduiranih debelinah), največ 58 mm; I./II. z 20 % III., od 14 cm širine naprej, od 2 m dolžine naprej; s 15 % kratice od 1 do 1.90 m, dobava junij, julij 1933; cena franko vagon meja Rakek, 50 m³ jelovih desk, 18 m in ca 100 m³ od 24 mm, vse od 18 do 40 cm medija 26/27 cm, paralelno, ostrorobe, očeljeno, III., zdravo, izključene izpadajoče grče, kakor tudi gnilo in razbito. Rezana hrastovina, prima, brez vsake napake in beljave, paralelna, ostroroba, očeljena, vezana v zvezke, debeline 1" in 1 1/4" angl. cole, enotna širina 3 1/4" angl. cole, računana za 3" angl. cole, dolžina 18" angl. col, stopnjeva je po 9" angl. col. Rezana hrastovina, par., ostroroba, očeljena, prima, brez vsakih napak, suha, debelina 2 1/2" angl. coie, srednja širina 12", dolžina 7 čevljev in mnogokratniki. 450 kom. na živ rob rezane jesenovine ali akacije, 3200×90×80 mm, blago suho, brez grč in srca; cena franko meja Rakek, 120 m³ rezane jelovine, 24 mm, 4 m, 10 cm fiksne širine, paralelno, ostrorobe, očeljeno, vetano; cena franko vagon Sušak, 1 vagon trdega lesa, rezanega, in sicer jelša, hruska in beli javor, franko meja čez Po. stojno. 2 vagona desk, smrekovih, s toleranco nekaj jelke, lepa III., 18 mm; 1 va-

V. Z. »JUGOFAA« L. A. Zagreb, Gajeva 32. Oglazje: 1000. 000 50. 0070 od 15. II. 1933.

gon desk, jelovih 12 mm, III., s široko medijo; cene franko vagon nakladalna postaja, za navedbo iste, 1 vagon orehovitih neobrobjenih plohov, od 27 do 100 mm, franko meja čez Postojno.

2170. + Chicago (17. t. m.) Začetni tečaj: pšenica: za maj 56, za julij 55.75, za september 58; trštica: za maj 28, za julij 31, za september 32; oves: za maj 18.50, za julij 19, za september 19.375; riž: za maj 39.75, za september 42.625.

Iz življenja in sveta

Kemična razorožitev — prazen up

Vojno lahko prepreči samo zrelost narodov in sporazum med njimi

Davidson Pratt, znani izvedenec za produkcijo strupenih plinov, ki je pri sedanjih razorožitveni konferenci sodeloval tudi v posebnem odboru za ukrepe zoper kemično vojno, je izjavil, da ni nekemu angleškemu novinarju, da se tudi pri najboljši volji vseh narodov ne dajo dobiti sredstva, ki bi preprečila kemično oboroževanje, a tudi ne sredstva, ki bi v eventualni vojni zadostno ščitila civilno prebivalstvo proti strupenim plinom. Izjavljeno je, da bi ta ali katera koli druga razorožitvena konferenca ustvarila že samo mednarodno kontrolo nad zalogami strupenih plinov v kakšni državi.

Ta kontrola se ne da izvesti že zato, ker se privatna industrija ne da nadzorovati. Vzemimo primer, da bi hoteli v kakšni državi vse prebivalstvo zaščititi proti eventualnim kemičnim napadom s plinskimi maskami. Uporabnost mask je treba preizkusiti s plini in privatna industrija, ki bi izdelovala maske, bo zahtevala za te poskuse primerne količine plinov, a nihče ne bo mogel industrije prisiliti, da prizna svoje zaloge. Mednarodni kontrolni odbori bi torej že tu ne imeli dosti uspeha.

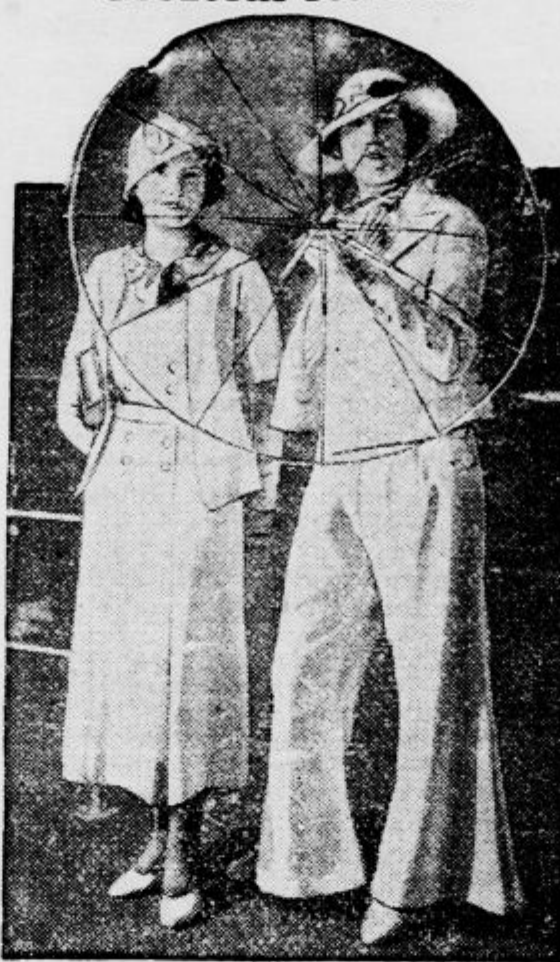
Bilo bi sicer mogoče, da bi preprečevali izdelavo proizvodov in posest aparatov in materialij, ki bi mogle rabiti samo kemično vojno, a tudi ta oboroževalna omejitev bi imela le malo praktične vrednosti, ker produkcija industrija takšne aparate in materialije danes tudi v druge svrhe in ne samo v vojne. Proizvodnja gorilnega plina, ki je eden najhujših vojni plinov, rabijo n. pr. tudi povsem miroljubnim svrham.

istotako so v barvah, ki jih uporabljamo vsak dan, številne strupene sestavine, ki se dajo v potrebi z lahkoto pridobivati v napadalne namene. Vsaka država, ki ima količnej razvito kemično industrijo, more to industrijo v vojnem času brez posebnih sprememb v obratu, stroškov in izgube, saj spremeniti v industrijo za proizvodnjo napadalnih sredstev. Prepoved proizvodnje strupenih snovi v mirnem času bi pomenila torej ogromno škodo za kemične delavnice in za naše vsakdanje življenje, ki si ga brez določenih produktov danes niti misliti ne moremo; v vojnem času pa se da vsakršna kemična industrija spremeniti brez nadaljnjega v vojno kemično industrijo in bi potemtakem vsaka prepoved in kontrola pomenila neresno komedijo.

Tudi s prepovedjo vezbanja specialnih čet v uporabi kemičnega orožja ne bi dosegli nič. To bi za nekaj časa pomenilo samo omejevanje napadalne nevarnosti, toda v resnem primeru bi strokovni kemični delavci kot instruktorji lahko v kratkem času izvežbali takšne oddelke in bi sami nastopili kot aktivni bojniki.

Ce vse to upoštevamo, bomo razumeli, da ni možnosti za preprečitev kemične vojne in da tudi gori omenjeni odbor ni mogel razorožitveni konferenci predložiti nobenih učinkovitih predlogov, kakor priznava to Pratt sam. Edina možnost je tudi po njegovem mnenju ta, da se narodi medsebojno sporazumejo in da se v medsebojnem zaupanju odpravijo konferenci kemičnemu oboroževanju, ki bi imelo v eventualni bojni vojni tako strahotne posledice, da si jih danes nihče ne more predstavljati.

Prozorni sončnik

je najnovejša novost v modi letošnjega poletja. Opet je s celofanom, da propušta svetlobo, a ščiti obnem pred vročino

Lasker zopet igra šah

Nekdanji dolgoletni svetovni šahovski mojster dr. Emanuel Lasker, ki se je v zadnjem času odtegnil šahovnici ter se posvetil bridgeu, skatu, mah-jongu in japonskemu go, se vrača k 64 poljem na šahovnici. Dne 18. marca bo igral v pariški kavarni »Regence« proti 30 močnim igralcem. Dr. Laskerju je zdaj 65 let. Mogoče, da je pariska produkcija starega šahovskega leva uvod k njegovemu povratku v mednarodno šahovsko areno.

Ni hotela razgaliti prsi

Pred časom je neka francoska filmska družba angažirala zvezdnico Polo Negri za glavno vlogo v filmu »Kraljična ogrlica« po Dumasovem romanu. Igrala naj bi Jeanne Valois. Roman doseže višek v prizoru, ko si Jeanne, pred božjo sodbo z žarečimi kleščami, razgalja prsa. Polo Negri se je uprila, da bi igrala ta prizor, tako da so morali zanj angažirati igralko Chantalovo. Ko je hotela Polo Negri dvigniti svojo gažo (baje gre za milijon frankov), pa so ji dejali, da je prekršila pogodbo in da ji ne gre niti belic, dasi je ostali del vloge odigrala v redu. Polo Negri je nato družbo tožila in sodniki bodo te dni odločili, da li je to neravno, če zahteva režija, da mora igralka v filmskem prizoru razgaliti svoja prsa.

Francija v Moskvi

Polkovnik Mendras

profesor na francoski vojni akademiji, je imenovan za francoskega vojaškega atašea pri Rdeči vojski in odpotuje te dni v Rusijo

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljučni škrofuzi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnavanje delovanja črevesja z uporabo naravnih »Franz Josefovih« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da v začetku bolezni porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak dan bolnik boji. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Senzacionalna ločitev v Ameriki

Najnovejša ameriška senzacija je vest, da je ga. Janet Allan Walkerjeva vložila ločitveno tožbo zoper svojega moža Jim. myja Walkerja, bivšega popularnega new-yorskega župana.

Poročila sta se l. 1912., ko je bil Walker še pesnik newyorskimi šansonov in je živel še v zelo skromnih razmerah. Janet mu je ostala zvesta v sreči in nesreči in je pričala tudi v njegov prid, ko je začela posebna komisija preiskovati njegove pogrške. Ko so ga odstavili kot župana, je odšel najprej na odhiti na Riviero, s seboj pa je vzel svojo prijateljico, igralko Betty Championovo. Walkerjeva je ostala v Miamiju in čeprav jo je vedenje moža poniževalo in bolelo, se ni mogla odločiti za ločitev. Šele ko je izvedela, da se Championova na Rivieri izdaja za Walkerjevo ženo in se vedeta oba zelo zaljubljeno, je naročila svojemu odvetniku, naj vložijo tožbo za ločitev zakona in mesečno uplato 500 dolarjev. Po ločitvi se bo Walker menda poročil s svojo prijateljico.

Pol milijona za poštno znamko

En penny več nego dva pennyja

Oranžnordeča znamka z Mavricija za 1 penny je največja rariteta, o kateri sanja 20 milijonov zbirateljev znamk. Samo pet primerkov te znamke na pisemskem ovoj pozna svet: enega ima angleški kralj Jurij, enega Britski muzej, enega neki ameriški konzorcij, četrtega ne četejo, ker ni brez napak, petega pa je imel pokojni holandski tobačni magnat H. P. Manus; ta izvod je prišel sedaj na javno dražbo v stari dvorani za javne dražbe znamenite londonske trdnje z znamkami Plumridge.

Dražba se je izvršila v svo svečanosti, navzoči so bili interesi iz 17 dežel. Sivo-lasi šef trdnje je stopil, črno oblečen, na oder in imel najprvo predavanje, v katerem je podrobno navedel zgodovino in pomen mavricijske znamke. Izključevalec je dvignil ovoj z znamko, nalepljeno na barvast karton in pokazal na vse priložene dokumente, ki izpričujejo, da je ta znamka res pristna in tista, o kateri so napisali že nad sto knjig in s katero se bavi na tisoče in tisoče katalogov v posebnih poglavjih. Nato prosi za prvo ponudbo. Oglasi se slovit danški zbiralec Nissen: »700 funtov.« Mlad Anglež poleg njega pravi: »800

funtov.« Po stotinah funtov se dvigne cena nitro na 2000 funtov. Pri tej ponudbi nastane molk, šele čez nekaj časa se dvigne ponudba na 50 funtov in v tej postopici, s čedalje večjimi presledki doseže višino 2400 funtov. Celih pet minut se trudi sklicevalec, da bi dvignil to vsoto višje, končno udari s kladivom. Navzoči se strmejo okrog mladega moča, ki je znamko kupil za približno pol milijona dinarjev in mu čestitajo. Mož ni nihče drugi nego znameniti trgovec z znamkami Thomas Allen, ki je obogatil zbirko angleškega kralja s premmogimi raritetami. Ljudje se sprašujejo, za koga je izvršil ta nakup, in imenujejo različna imena med njimi imeni dveh kronanih glav. Med tem se nadaljuje dražba 2 pennyjske mavricijske znamke, ki po vrednosti ne zaostaja za svojo sestro, a ne najde toliko zanimanja. Cena ji doseže »sam« 1750 funtov in kupil jo je isti Thomas Allen. Ko je podpisal ček za skupno vsoto 4150 funtov, mu je dražbeni notar izročil obe znamki, Allen jih je vtaknil v malo mapo, ki si jo je pridržil z verigo okoli zapestja, in odšel. Dražbe drugih znamk ga niso več zanimale.

Filmska gesta vodilnega državnika

Nemški kancelar Hitler deli spominske avtograme

Smrtonosni skok operente zvezdnice

Končala si je življenje zaradi nesrečne ljubezni

V nekem londonskem senatoriju je te dni umrla komaj šest in dvajsetletna berlinska operetna pevka in plesalka Anny Ahlersova, ki je skozi deset mesecev v Londonu z največjim uspehom pela naslovno vlogo operete »Dubarry« in je žela s to kreacijo nedosežne triume. Pred nekaj tedni so ji na odru odgovorili živci. Po predstavi se je onemogla sesedla na stol. Poslali so jo v senatorij v upanju, da bo kmalu okrevala. Toda zgodilo se je drugače. Navzlic mladosti in svežosti mlade umetnice je nenadoma nestal preokret na slabše. V tem stanju se je operetna diva v trenutku, ko je bila sama s seboj, zavihala na okno in skočila z njega iz tretjega nadstropja na tlak, kjer je obležala hudo ranjena. Tem poškodbam je končno podlegla.

Z Ahlersovo je izgubilo sodobno gledališče eno najprivlačnejših sil tistega operetnega tipa, ki ga je ustvarila znana Fritz Messary. Kariera mlade umetnice je bila izredno nagla. Še leta 1929 je nastopila Anny Ahlersova na Dunaju v Straussovem gledališču. Dve leti pozneje je že pela naslovno vlogo Kalmanove »Bejader« in slednjič je kreirala vlogo Ninon v istega avtorja opereti »Vijolica z Montmartre«.

Ahlersova pa ni bila samo pevka, ampak tudi plesalka. Rodila se je v Hamburgu, kjer je bil njen oče upravnik nekega cirkuškega podjetja. Ze v otroških letih se je silno navdušila za ples, toda njen oče ni

hotel privoiti v ta poklic in jo je silil k drugemu, solidnejšemu zaslužku. Slednjič je le našla pot k baletu. Izobrazila se je temeljito, postala je iz baletne plesalke v zboru in slednjič solistka. In ker je imela lep in izšolan glas, so ji nekoč mimogrede, za poskus izročili majhno vlogo v opereti. Tam jo je videl neki kapelnik, ki jo je angažiral za revijsko skupino. Tako je prišla

Anny Ahlersova

do angažmana v Vrtislavi, kjer je pela s ogromnim uspehom naslovno partijo Kalmanove »Grofica Marice«. Kmalu jo je videl in jo je hotel angažirati za Dunaj, toda prehitel ga je neki tekmelec iz Berlina, kjer je Ahlersova doživljala mogočne uspehe kot Barberina v »Casanovi«. Vse novejšje operete so postale njena domena, pela je tudi »Viktorijo«, slednjič pa so jo zaradi gladkega znanja angleščine in odličnega petja povabili v London, kjer je triumfirala v opereti »Dubarry«. Čez noč je postala Ahlersova ljubljena londonskega občinstva in nihče ni slutil, da se bo zaključila njena kariera s takimi samomorom.

Vzrok tega obupnega koraka je bila prav za prav nesrečna ljubezen. Ali se ne sliši čudno, da izvrši operetna diva samomor zaradi nesrečne ljubezni? In vendar je ta dogodek popolnoma resničen, kar bi dalo sklepati na to, da je življenje s svojimi labirinti vendarle bolj romantično in manj stvarno kakor pripoveduje — tehnokracija.

ANEKDOTA

Trije prijatelji so bili na poroki četrtega, skupnega prijatelja. Vsak se postavlja s svojim darilom. Prvi pravi: »Daroval sem čajni servis za 12 oseb.« — »In jaz jedilni pribor za 24 oseb,« reče drugi. »Jaz pa sem daroval sladkorno dozo za 100 oseb,« se oglasi tretji.

Vsak dan ena

»Vaša ponudba je zame brez pomena, ker sem že zaročena.«
»O prosim, prosim, bom pa počakal, da jo razdrete.«

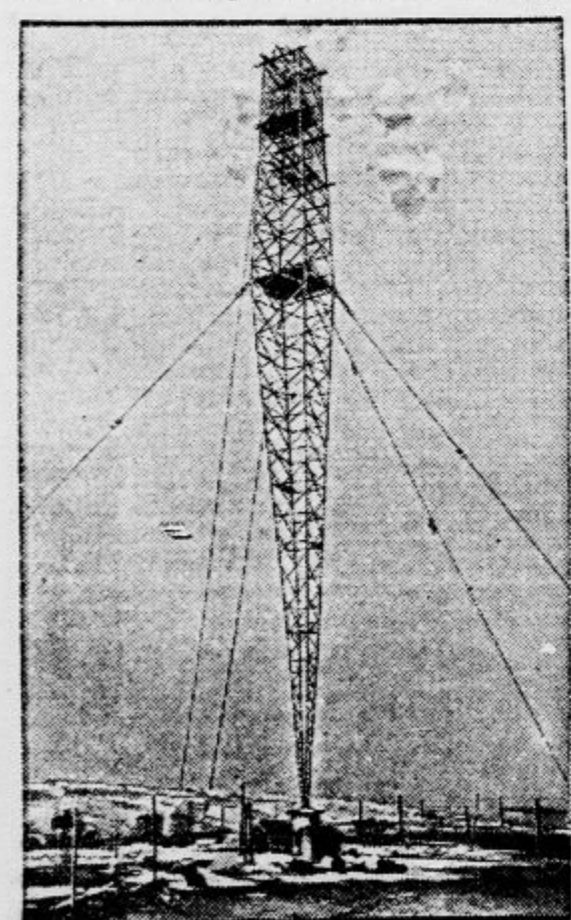
Princesa in vlomilec

Iz Nice poročajo: Svakinja italijanske kraljice, žena črnoškega princa Petra Petroviča Njegoša, ki živi v svoji vili v Monte Caru, je imela zadnje dni doživljaj, ki je izpričal jeklenost njenih živcev. Princesa je rodila Angležinja in je bila doma sama s svojo sobarico, ko jo zbudil iz dremljave lahel šum. Vstala je in šlo po prstih do vrat spalnice, tam pa je videla, da skuša neznan moški vdreti v sobo. Ne da bi se prestrašila položaja, je pogumno zavpila: »Marija, prinesite mi hitro samokres. Vlomilec se je nenadoma kričal tako preplešil, da je brž panil skozi okno, skozi katero je vdrl v vilo. Policija je bila takoj obveščena o vplomu, a ni mogla nikjer izslediti storilca.

Spomenik Karlu Marxu v Moskvi

O priliki Marxove 50letnice smrti je sklenil ruski komisariat za ljudsko izobrazbo, da se postavi ideologu socializma spomenik pred Trgom sovjetov. Za najboljšo cenutko so razpisane nagrade v znesku sto, petdeset in trideset tisoč rubljev.

Nov dunajski radio stolp

Na Bisambergu pri Dunaju dovršujejo zadnja dela za radio oddajnik, ki je visok 130 m in bo opremljen z najmodernejšimi tehničnimi pridobitvami

»Svetilnik sveta«

V Parizu namenjavajo povodom nove svetovne razstave l. 1937 zgraditi stolp, ki bo daleko presegal sedanjo Eifflovo zgradbo. Eifflova konstrukcija je visoka 300 m, novi stolp pa bo več nego enkrat višji, namreč 700 m. Stroški za gradbeno delo so presegli na 40 do 50 milijonov frankov.

Stolp se ne bo imenoval po svojem graditelju, ampak mu bodo dali ime »Svetilnik sveta«. Zaradi zaščite proti vetru bo mel poligonalno obliko. Do višine 500 m se bo mogoče peljati z avtomobilom. Izračunali so namreč, da bi bila cesta na svetilnik, ki bi se dvigala za 8 odst. v višino, mnogo bolj ekonomična kakor dvigalo. V višini 600 m bodo zgradili restavracijo za 2000 oseb. Pri povratku s stolpa bodo privzeli avtomobile za brezkončno verigo, ki bo avtomatično zavirala kolesa.

Filmski zvezdniki zapuščajo Hollywood

Iz Amerike poročajo, da bodo v kratkem zapustili Hollywood filmski zvezdniki Ramon Novarro, Ronald Colman, Clive Brooke, Rut Chatterton in Konstanca Bennett. Novarro poide v Evropo in bo nastopal v koncertni dvorani in gledališču. Rut Chatterton in njen mož George Brent se bosta vrnila na oder. Konstanca Benetova poide s svojim možem, markijem De Falscom, v južno Francijo in ne bo več na stopala. Clive Brooke pravi, da so mu bile v Hollywoodu vseč visoke gaže, zdaj pa si je to lahko prihranil, da lahko prekrizja roke in uživa življenje kakor ga je Bog dal.

Pasja steklina v Budimpešti

V Tabanu, najstarejšem delu madžarske prestolnice, se je pred nekaj dnevi primerila svojevrsna nesreča. Nekaj pes je napadel zakonsko dvojico, ki se je sprehajala po ulicah. Mož in žena sta mislila, da gre samo za naveden ugriz in se nista dosti zmenila za posledice. Te pa so nastopile v najbolj komplicirani obliki. Oba sta dobila steklino in sta umrla v budimpeštanski bolnici.

Nesreča pa je, da je stekel pes, ki je ugriznil te dva zakonca, oklal še več drugih oseb. V predmestju Tabanu je zaradi tega zavladala pravcata panika. Ljudje se ne upajo iz hiše in policijski stražniki hodijo od vrat do vrat ter ustrelje vsakega psa, ki ga naidejo. Zanimivo je, da do zdaj še ni bilo mogoče iztakniti steklega psa, ki je povzročil toliko trpljenja in škode.

Evgenična sterilizacija v Nemčiji

Pruski zdravstveni svet je izdal načrt zakona za evgenično sterilizacijo. Načrt zagovarja v imenu sedenja vlade minister Göring. Postopek se bo lahko uporabljal pri telesno in duševno manjvrednih osebah.

Ne zamudite prilike! Od 18. marca do 5. aprila t. l. odprodajamo okoli 2000 parov čevljev po temeljito znižanih cenah!

Reklamna odprodaja!

Moški od Din 85.— naprej
Damski od Din 84.— naprej
Otroški od Din 26.— naprej

»JARA« čevlji
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 29

SPORT

Protest Concordie

Zagrebska Concordia se je, kakor javlja »Juturni List«, pritožila proti tekmi, odigrani s Primorjem. Svoj protest bazira na čl. 3. Spl. pravilnika in na dejstvo, da je v moštvo Primorja igral Makovec, ki je bil najprej član Svobode, potem pa verificiran za Ilirijo.

Informacije, ki jih je Concordia prejela in na katere bazira svojo pritožbo, so netočne. Stvar je namreč taka: Makovec je pristopil v Ilirijo začetek januarja. V smislu pravil (čl. 10 Spl. pravilnika) ima pravico igrati prijateljske tekme za nov klub šele po 3 mesecih. Letos pa so nekateri ljubljanski klubi odigrali nogometni turnir v korist nezaposlenim igralcem. Ker so imeli ti klubi nekaj igralcev, ki niso smeli nastopati v prijateljskih tekmah, je JNS dovolil na prošnjo LNP da smejo ti igralci izjemoma in zaradi humanitarnega značaja tekom, ne da bi se s tem kršile določbe čl. 10, nastopiti samo v teh tekmah. Teko se je pripetilo, da je v moštvo Ilirije nastopil Makovec v tekmi proti drugorazredni ljubljanski reprezentanci.

Začetek marca je Makovec preklical svoj pristop v Ilirijo, ker se je vrnil v svoj matični klub Dejstvo, da je nastopil v moštvo Ilirije v zgoraj navedeni tekmi, za katere je bila staviljena predpostavka, da ne vplivajo na določbo čl. 10, ni moglo torej biti merodajno za p. o. LNP, ki je vzel njegovo prijavo na znanje. V smislu načelnega sklepa u. o. JNS pa sme tek igralce nastopiti takoj za svoj matični klub in p. o. celo šele naknadno lahko vzame njegov preključ na znanje. Na ta način je imel Makovec enako kot ostali igralci Svobode baš na osnovi čl. 3., ki ga citira Concordia v svojem protestu, pravico nastopa v ASK Primorju, s katerim se je Svoboda fuzionirala. Vsekakor se ti značilni naklepi ne bodo uresničili.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje s seje p. o. 15. t. m.)
Verificirajo se s pravom nastopa 24. t. m. za SK Celje Jovanovič Mirko; za TSK Slovan Ceglar Franc; za SK Ilirijo Markovič Mirodrag; za SK Disk Pirnat Alojz (predčasen nastop se ne dovoli); za SK Svoboda, Maribor Rajter Maks; za SK Rudar Vastič Miloš, Ivanc Alojz, Guzej Leopold, Zakušek Stanko, Slokan Milan, Kelnar Franc, Selan Guido, Krizaj Jože. — S pravom nastopa 24. t. m. za mednarodne, 15. junija za prijateljske in 15. septembra za prvenstvene tekme se verificirajo za NSK Sparto Zavrl Ivan, Zavrl Rudolf; za ZSK Hermes Boncelj Ivan; za SK Amater Jerin Anton. — Do nadaljnjega se zabrani vsako igranje igralcem Sterletu Matku in Karižu Ludoviku, oba SK Grafika in Miklušu Ladotu, članu Ilirije, dokler ne poravnajo svojih obveznosti do prejšnjega kluba Hermes.

SK Retje se na dopis od 12. t. m. sporoča, da se po pravilih JNS ne more ugoditi. — Citajo se za Grajski-SK Čakovac Žerjavič Juraj, Zeljenjak Josip, Sreč Ladislav, Makovec Aleksander, Gudel Mirko, Bujančič Stjepan, Marjanovič Rudolf. Vzame se na znanje izjava igralca Lipovška Ferda, da preklicuje prijavo za ASK PRIMORJE ter ostane še nadalje član Slovana; nadalje izjava igralca Humarja Franca za Ilirijo, da ostane še nadalje član Špate; izjava igralca Verovška Branka za TSK Zadrugo, da ostane še nadalje član Ilirije. — Protest SK Šostanja proti verificiranju prvenstvene tekme Šostanj-Laško, odigrane 30. X. 1932 v Celju, se kot neutemeljen zavrne, ker po izjavi O. Z. D. S. pri M. O. v Celju ni bilo na razpolago saveznega sodnika, in zato ni bil prestopnik po § 9. pravilnika za prvenstvene tekme. Tekma se verificira z doseženim rezultatom 3:0 za SK Laško. — Tajnik II.

TKD Atena (hazenska sekcija). V nedeljo ob 10. na igrišču trening za vse igralce. Istočasno se sprejemajo tudi nove članice. Trening je strogo obvezen zaradi predstojećih prvenstvenih tekem.

ZA MALO DENARJA NOVO OBLEKO

ako staro prinesete v našo sprejemalnice, za barvanje ali snazenje, to je Vošnjakova ulica 4 (prejšnja Cesta na Gorenjski kolidvor)

v krojačnici PREZELJ

kjer se prevzema za tovarno Wagner v Radovljici. Vsa oblačila se na željo popravijo. 2853

NAZNANILO!

Vsem cenjenim uvoznim in izvoznim trdkam naznanjam, da sem PRESELIJ. svojo CARINSKO-POSREDNISKO PISARNO z Masarykove ceste 9 v lastno novozgrajeno stavbo

na VILHARJEVI CESTI ŠTEV. 33

(nasproti nove carinarne).

Telefon interurban 24-59.

V novih razširjenih prostorih mi bo moči zaradi neposredne bližine carinarne vložiti vsak trenutek carinske deklaracije, prošnje, analize ali intervenirati tako pri uvoznem, izvoznem in tranzitnem carinjenju. Temeljito strokovno znanje, pridobljeno tekom dolgoletnega delovanja kot carinski posrednik, vam jamči, da boste ob strogo konkurenčnih cenah vedno zanesljivo, točno in vestno postreženi.

V dosedanjih prostorih na Masarykovi cesti 9 posluje še nadalje

„SPEDICIJA TURK“, telefon interurban 21-57.

kjer se bodo sprejemala tudi še v bodoče vsa naročila in carinski dokumenti, da prihranim trdkam, ki imajo svoje poslovalnice v mestu, na potu in času.

S prošnjo, da mi blagovolite ohraniti svojo naklonjenost tudi v bodoče, se priporočam z odličnim spoštovanjem

TURK RAJKO, carinski posrednik, LJUBLJANA.

Nogometni program na igrišču Primorja. Jutrišnja nedeljo igra na igrišču ASK Primorje dva para. Ob 14.15 bo nastopil Jadran, ob 15.45 pa Grafika proti dvema moštva Primorja. Tako Jadran kot Grafika se pripravljata na spomladensko sezono. Zaradi tega bosta nastopila z najboljšimi močmi in je torej pričakovati zanimivih tekem.

Ilirija A : Ilirija B. Ker je Varaždinški SK zaradi tehničnih težav odpovedal gostovanje, bo Ilirija v nedeljo priredila tekmo dveh svojih moštvo A in B tima. Trije najboljši igralci, za katere naj obištevstvo, ki bo dobilo poleg vstopnic tudi listek, glasuje, bodo prejeli od kluba lične nagrade. Tekma bo vsekakor precej zanimiva, ker ima Ilirija dva precej izenačena tima.

VSK Triglav : SK Korotan prijateljska revanšna tekma, ki se bo vršila jutri na igrišču Korotan na Rakovniku. Vojaško moštvo je močna enajstovrstna, sestavljena iz nekaterih prvostopskih igralcev znanih klubov v državi. Tekma bo gotovo zanimiva, cene so zelo nizke. Posetite jo!

Celjski nogomet. Jutri ob 15. se bo vršila na spornem igrišču pri »Skalni kleti« v Celju zanimiva prijateljska nogometna tekma med SK Amaterjem iz Grada in SK Atletiki iz Celja. Tekma bo sodil gospod Ochs.

F. C. Ferencvaros, Budapest : Maribor. 25. t. m. bo igral proti ISSK Maribor profesionalni prvak Madžarske, F. C. Ferencvaros Budapest. V Mariboru nastopijo v najmočnejši postavi, in sicer: Hada, Takacs I., Koranyi, Lyka, Sarosy, Lazar,

Tänzer, Takacs II., Turay, Toldi, Kohut. Ti igralci stano zastopajo Madžarsko v meddržavnih srečanjih, zato se obeta mariborskemu sportnemu občinstvu prvostopska nogometna atrakcija. Od ISSK Maribora pričakujemo, da bo dostojno reprezentiral mariborski sport proti tako odličnemu nasprotniku.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Jutri igrajo ob 14.15 proti Jadranu, ob 16. proti Grafiki. Ob 13.45 morajo biti v garderobi: Krivačič, Jeršek, Marjetič, Baum, Habicht, Strnad, Janežič II., Sušteršič, Deronšek, Veljkovič, Brvar, Habicht II., Svetič III. in Kržan. Ob 15.30 Lipovšek, Šinkovc, Molk, Zemljak, Pišek I., Bogme, Slamberger, Joža, Rudi, Svetič I., Trček, Petelin, Vrhovnik, Calcari. Vsi verificirani igralci naj prinesejo po eno fotografijo da se jim bodo izstavile legitimacije za brezplačen vstop na ligine tekme.

ASK Primorje, lahkoatletika sekcija. Danes ob 20.30 redna seja pri Mikliču. Posebnih vabil ne bomo razpošiljali. V nedeljo ob 10. dopoldne redni trening na igrišču. Srekar, Grad, Ogrin, Hansi, Ivc, Fric in Aleks z opremo, vsi in točno!

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Drevo ob 19. izredna seja. Ob 19.30 sestanek naslednjih igralcev: Poženel, Pleš, Sernek, Krečič, Košenica, Glavič, Klančnik, Mokorel, Pikič, Skrajnar, Barducky. Odpotuje se v Maribor jutri ob 7. zjutraj. Na sestanku se bo oddala oprema.

SK Reka. Jutri ob 13.50 morajo biti na igrišču Ilirije: Pikič, Furlan, Venturini, Korle, Drage, Teran, Pike, Ane, Broni, Eržen, Česnik, Oto. (Nogometna sekcija). V

ponedeljek ob 20. obvezen članski sestanek v Sokolskem domu na Viču.

TSK Zadruga. Jutri ob 15. na igrišču ZSK Hermes trening-tekma s TSK Slovan. Pri Müllerju naj bodo točno ob 14.: Mitja, Draxler, Trobec, Zupančič, Stari, Sinkole, Senčar I., Pipp, Praunseis, Lejka, Osterman, Rezerva Kokalj. Stranska sodnika Grzinč, Martelanc.

Vremenska poročila. Slatne—Planice: —5, jasno, snega 30 cm, srenj, izgledi za nedeljo in smuške ture prav dobri. Za Tamarjem pod Jalovcem smuka idealna, sneg solnat. Kranjska gora. —2, brez oblakov, barometer pada, snega 2—20 cm. Bohinj: —2, jasno, snega ni. Mrzli studenec: —10, 50 cm trdega snega, smuka ugodna, vreme krasno. Zelenica: —2, jasno, sever, 80 cm snega, smuka dobra, skakalnica uporabna. Izgledi za nedeljo dobri, za smuške ture prav dobri, sneg podnevi južen, zjutraj zmazjen. Koča na Kraju in pri Sedmerih jezerih odprta in oskrbovana. — Kofce: —6, jasno, sončno, smuka pod Velikim vrhom in Šijo planino ter na Pungartu dobra.

Iz življenja na deželi

SV. JURIJ OB J. Z. Dvodnevni tečaj za okraševanje pisank z narodnimi motivi je priredilo tukajšnje Društvo kmetijskih fantov in deklet 11. in 12. t. m. Tečaj je vodil priznani strokovnjak g. Franc Belin, solski upravitelj iz Senčurja pri Kranju. Udeležilo se je tečaja 46 deklet, ki so z velikim zanimanjem sledila predavanjem in se tudi z vso vno močjo lotila praktičnega dela. Že prvi poizkusi so pokazali prav lepe uspe-

he in je samo želeli, da bi se ta panoga narodne umetnosti povsod razširila. Tečaja so se udeležile tudi gojenke banovinske gosposinske šole.

SEVNICA OB SAVI. Jutrišnja nedeljo ob 8. bo na dvorišču osnovne šole javen shod narodnega poslanca g. Ureka. Na to se bo vršil občni zbor krajevne organizacije JRKD v Sevnici.

Iz Laškega

— Gospodinski tečaj, katerega pričetek je bil prvotno določen na 15. marca, se je moral iz tehničnih razlogov preložiti na 1. aprila. Čeprav je prijavljenih za ta tečaj že zadostno število obiskovalcev, bo mogoče sprejeti — poleg že prijavljenih — še 4 do 5 mladenk. Morebitne reflektente naj se javijo najkasneje do 25. marca pri sreskem kmetijskem referentu v pisarni sreskega načelnika v Laškem.

— Udruženje trgovcev za Laško srez bo imelo svoj redni letni občni zbor v nedeljo 26. t. m. ob 16. uri v hotelu Hemze v Laškem.

— Kine Laško. V soboto 18. t. m. ob pol 21. in v nedeljo 19. t. m. ob 16. ter ob pol 21. film »Poljubljanje dovoljeno«.

Iz Ljutomer

— Za konjerejce. V nedeljo dopoldne bosta zborovali dve društvi, ki pospešujeta konjerejo, in sicer ob 9. konjerejska podružnica, ob 10. pa kolo jahačev in vozačev. Oba zbora bosta v Vregovi gostilni. Dnevni red je običajen.

— »Mogočni prstan«. Kolo jugoslovenskih sester bo to nedeljo popoldne ponovilo v Sokolskem domu uspelo pravilno igrati »Mogočni prstan«.

Karolina Pučelik roj. Böhm in sin Fric naznanjva v najfmem in v imenu ostalih sorodnikov pretresljivo vest, da nas je naš iskreno ljubljeni soprog in oče, gospod

Miroslav Pučelik

šolski upravitelj v pokouju

danes ob 9. uri dopoldne nenadoma zapustil za vedno.

Pogreb predraga nam pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 19. marca, ob 16. uri (4. popoldne) iz hiše žalosti, Fram št. 62, na framsko pokopališče. 3906

Fram, dne 17. marca 1933.

Izgubili smo našega nad vse ljubljenega očeta, starega očeta, brata, strica in tasta, gospoda

Rebolj Ivana

mestnega dohodarstvenega preglednika v pokouju

Zemske ostanke blagopokojnika spremimo v nedeljo, dne 19. t. m., ob 14. uri popoldne iz hiše žalosti, Izanska cesta 24, na pokopališče k Sv. Križu. 3892

V Ljubljani, dne 17. marca 1933.

Žalujoči ostali.

Proti hripi **Brinjevec** Proti hripi
pristni domači, liter Din 44.—
Delikatese FR. KHAM
Miklošičeva 8. — SPECERIJA.

Lovci, pozor!

Dne 20. marca 1933 ob 10. uri se vrši pri sreskem načelstvu v Kamniku
DRAŽBA LOVA
občine Podgorje. Ker je lov na lepi legi in blizu postaje Kamnik, se lovci vabijo.

Zupanstvo občine Podgorje, dne 15. marca 1933.
3861 **ANTON MEDVED**, župan.

Naš sin, brat, svak in stric, gospod

Bogomil Vdovič

publicist

je umrl danes ob 1/2. uri zjutraj. Pogreb bo v nedeljo, dne 19. t. m., ob 14.30. popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice.

V Ljubljani, dne 17. marca 1933.

Neža Vdovič, mati; Stanislav Vdovič z družino, brat; Darinka Vdovič sestra. 3893

Mestni pogrebni zavod

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

19.—26. marca 1933

SVETOVNI VELESEJEM

na katerem so zastopani narodi in države

Znižana voznja za brze in navadne vlake

Jugoslavija 25 %, Češkoslovaška 33 %, Avstrija 25 %, Madžarska 25 %.

Pojasnila in legitimacije daje:

ALOMA COMPANY, Ljubljana Aleksandrova c. 2 Gajeva ul., za nebotičnikom

PUTNIK, ČEHOSLOV. KONZULAT 5674

Oglasi v „Jutru“ imajo **siguren uspeh**

Za Joškote in Jožice.

Spomladanska torta. Speni 4—5 rumenjakov, da dobro narastejo; dodaj 18 dkg sladkorja, nekoliko narbane pomarančne lupine ter sok ene cele pomaranče. To mešaj 15 minut ter dodaj 6 dkg zmletih mandljev, 16 dkg moke, pomešane s pol zavrtka »ADRIA« praška, ter končno sneg 4—5 beljakov. Testo pretresi v tortni model in peci v neprevročni pečici približno 1/2 ure. Ohlajeno prereži v dva kolobarja ter enega premaži z marmelado. Torta, obilita z rumovim sladkorim ledom, izvrstno tekne.

Iz laboratorijske kuhinje tovarne za pečivne praške »Adria«. 3888

Ljudska samopomoč v Mariboru

mi je izplačala po smrti gospe Jospine Za j c pripadajočo podporo hitro, točno in kulantno, zaradi česar je dolžnost, da se temu uglednemu in koristnemu društvu tem potom najprilicneje zahvaljujem. Istočasno priporočam to, posebno v današnjih težkih časih tako prekoristno in važno društvo vsakomur najtopleje.

Maribor, dne 15. marca 1933.

Albina Crešnar.

ZAHVALA

Po smrti mojega očeta g. Jožefa Ivančiča mi je izplačala **Ljudska samopomoč v Mariboru**

pripadajočo podporo točno in kulantno, za kar se ji tem potom najlepše zahvaljujem in to socialno ustanovo vsakomur priporočam.

Slovenska Bistrica, dne 6. marca 1933.

Julijana Erlatsch.

Ljudski samopomoči v Mariboru

se podpisana najlepše zahvaljujem za točno izplačano pripadajočo mi podporo po smrti mojega očeta g. Franca Wombeka in priporočam to prekoristno ustanovo vsakomur v takojšen pri-stop.

Tezno pri Mariboru, dne 11. marca 1933.

Marija Wombek.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Danes je preminil moj ljubi soprog, najboljši oče in najzvestejši prijatelj svojih otrok, oziroma brat, zet in svak, gospod

Leo Hamann

trgovec in hišni posestnik

V neizmerni žalosti spremimo blagopokojnika v nedeljo, dne 19. marca 1933, ob 3. uri popoldne od hiše žalosti, Mestni trg 8, na evangelijsko pokopališče.

Ljubljana, dne 17. marca 1933.

Edith Hamann
v imenu vseh sorodnikov.

3891

